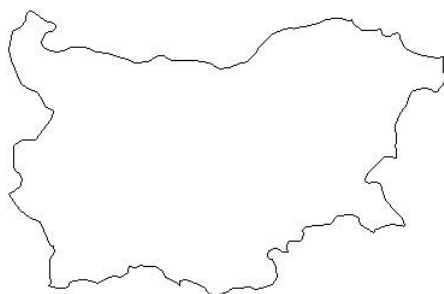

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ**

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ : ΛΕΝΤΑ ΤΡΙΦΟΝΟΒΑ
ΑΜ:4515**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΤΣΑΛΑΚΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η διερεύνηση της εικόνας της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός, έτσι όπως τη βλέπουν οι Έλληνες σε ηλικία 15-35 ετών.

Η εργασία επιδιώκει να αναλύσει πρώτα τα κριτήρια επιλογής του τόπου διακοπών και στη συνέχεια τι εντυπώσεις έχουν τα άτομα αυτά για την Βουλγαρία, έχοντας ή μη επισκεφτεί τη γειτονική τους χώρα.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη.

Στο πρώτο η συγγραφέας παρουσιάζει γενικά τον τουρισμό της Βουλγαρίας, συλλέγοντας στοιχεία από επιστημονικές έρευνες της Στατιστικής Υπηρεσία Βουλγαρίας, όπως και από βιβλιογραφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε σχετικά με τον τουρισμό.

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας πρωτογενούς έρευνας που πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου για να αναλύσει πιο συγκεκριμένα την εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικό προορισμό.

Η πτυχιακή εργασία ολοκληρώνεται με γενικά συμπεράσματα και τις απαραίτητες προτάσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

I. Εισαγωγή.....	5
1. Τουρισμός. Ορισμός.....	6
2. Παγκόσμιος τουρισμός, Στατιστική 2006.....	7
3. Η Βουλγαρία.....	9
4. Τουρισμός της Βουλγαρίας.....	9
4.1. Εισερχόμενος τουρισμός.....	10
4.2. Εξερχόμενος τουρισμός.....	12
4.3. Καταλύματα, Δυναμικότητα, Πληρότητα, Έσοδα.....	13
4.4. Συμπεράσματα.....	14
5. Μορφές τουρισμού στην Βουλγαρία.....	14
5.1. Θαλάσσιος τουρισμός.....	15
5.1.1. Βόρεια ακτή της Μαύρης θάλασσας.....	15
5.1.2. Νότια ακτή.....	16
5.2. Ορεινός τουρισμός.....	17
5.2.1. Ρίλα.....	17
5.2.2. Πίριν.....	18
5.2.3. Βίτοσα.....	19
5.2.4. Ροδόπη.....	20
5.2.5. Μπαλκάν.....	20
5.2.6. Σρέδνα γκορά.....	20
5.3. Αγροτικός τουρισμός.....	21
5.4. Τουρισμός υγείας.....	22
5.5. Επαγγελματικός τουρισμός.....	22
6. Τουριστική κίνηση μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας.....	23
7. Προβλήματα του κλάδου.....	23
8. Προτάσεις.....	24
II. Έρευνα για την εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός.....	25
1. Μεθοδολογία.....	25
1.1. Πρωτογενής έρευνα.....	27
1.2. Επιλογή δείγματος.....	27
1.3. Σχεδιασμός ερωτηματολογίου.....	27
1.3.1. Μέρος πρώτο.....	27
1.3.2. Μέρος δεύτερο.....	27
1.3.3. Μέρος τρίτο.....	27
1.3.4. Μέρος τέταρτο.....	28
1.5. Ανάλυση των δεδομένων.....	28
2. Ανάλυση των αποτελεσμάτων.....	29
2.1. Πρώτη σελίδα ερωτηματολογίου.....	30
2.1.1. Γενικές ερωτήσεις.....	30
2.1.1.1. Ηλικιακή κατηγορία.....	30
2.1.1.2. Φύλο.....	30
2.1.1.3. Οικογενειακή κατάσταση.....	30
2.1.1.4. Εκπαίδευση.....	31
2.1.2. Δεύτερο μέρος ερωτήσεων.....	31
2.1.3. Τρίτο μέρος ερωτήσεων.....	32
2.1.3.1. Κόστος ζωής.....	32
2.1.3.2. Κόστος ξενοδοχείου.....	33

2.1.3.3.Κόστος μεταφοράς.....	35
2.1.3.4.Ύπαρξη αθλητικές δραστηριότητες.....	35
2.1.3.5.Ύπαρξη πολιτιστικές δραστηριότητες.....	36
2.1.3.6.Ποιότητα διαφήμισης/προώθησης.....	36
2.1.3.7.Ποιότητα υπηρεσιών.....	37
2.1.3.8.Ασφάλεια.....	37
2.1.3.9.Άλλο.....	39
2.2.Δεύτερη σελίδα ερωτηματολογίου.....	39
2.2.1.Ερώτηση №1.....	40
2.2.2.Ποιότητα υπηρεσιών.....	40
2.2.3.Σχέση ποιότητας-τιμή.....	41
2.2.4.Κόστος ζωής.....	41
2.2.5.Ασφάλεια.....	41
2.2.6.Φιλοξενία.....	42
2.2.7.Κλίμα.....	43
2.2.8.Πώς ταξίδεψαν;.....	43
2.2.9.Με τι μέσο;.....	44
2.2.10.Εντυπώσεις.....	44
2.2.11.Θεωρείται η Βουλγαρία ελκυστικός προορισμός;.....	45
2.2.12.Θα την ξαναεπισκεφτούν;.....	45
2.2.13.Θα την πρότειναν σε άλλους;.....	46
2.3.Τρίτη σελίδα ερωτηματολογίου.....	46
2.3.1.Ερώτηση №1.....	47
2.3.2.Ποιότητα υπηρεσιών.....	47
2.3.3.Κόστος ζωής.....	45
2.3.4.Ασφάλεια.....	45
2.3.5.Φιλοξενία.....	46
2.3.6.Κλιματολογικές συνθήκες.....	46
2.3.7.Η οικονομική κατάσταση της Βουλγαρίας και η Ε.Ε.....	47
2.3.8.Ο τουρισμός της Βουλγαρίας και η Ε.Ε.....	47
2.3.9.Θα την επισκεφτούν;.....	48
2.3.10.Πώς;.....	48
2.3.11.Με τι μέσο;.....	49
2.3.12.Θεωρείται η Βουλγαρία ελκυστικός τουριστικός προορισμός;.....	50
2.3.13.Πόσα από τα γνωστά άτομα την έχουν επισκεφτεί;.....	51
2.3.14.Θεωρείται η Βουλγαρία ασφαλής τόπος διακοπών;.....	51
3. Συμπεράσματα της έρευνας.Συζήτηση.....	58
4.Γενικά συμπεράσματα.....	66
5.Βιβλιογραφία.....	69
6.Παράρτημα.....	71

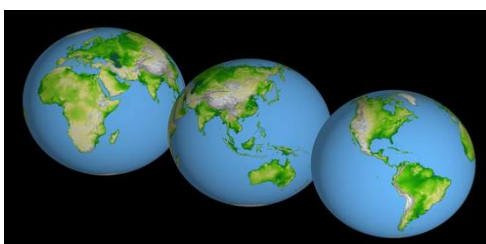
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ. ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός ορίζεται ως ταξίδι με σκοπό κυρίως την ψυχαγωγία και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, όπως όλες οι υπηρεσίες που έχουν σχέση με την επίτευξη αυτού του σκοπού. Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού καθορίζει τους τουρίστες ως ανθρώπους που ταξιδεύουν έξω από το τόπο μόνιμης κατοικίας τους για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα με σκοπό ψυχαγωγικό, επαγγελματικό ή με άλλο σκοπό που έχει σχέση με τις δραστηριότητες που θα ασκήσει ο τουρίστας στον τόπο που θα επισκεφτεί. Παγκοσμίως ο τουρισμός έχει γίνει μια δημοφιλής δραστηριότητα ελεύθερου χρόνου. Το 2006 μόνο υπήρξαν πάνω από 842 εκατομμύρια διεθνές αφίξεις τουριστών.

Για πολλές χώρες ο τουρισμός είναι ζωτικής σημασίας λόγω του εισοδήματος που παράγεται από την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών από τους τουρίστες, λόγω των φόρων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις στην τουριστική βιομηχανία, λόγω της ευκαιρίας που δίνεται για απασχόληση στον τομέα των υπηρεσιών άλλων βιομηχανιών σε συνδυασμό με τον τουρισμό. Για παράδειγμα οι υπηρεσίες μεταφοράς όπως τα κρουαζιερόπλοια και τα ταξί, υπηρεσίες στέγασης όπως τα ξενοδοχεία, επίσης τα εστιατόρια, τα μπαρ, τα κέντρα διασκέδασης, όπως και τα θέρετρα και τα spa centers.

Ανάλογα με τον προορισμό των επισκεπτών, ο τουρισμός διακρίνεται σε: Εσωτερικός τουρισμός, ο οποίος περιλαμβάνει τους κατοίκους δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν μόνο μέσα σε αυτή την χώρα. Εισερχόμενος τουρισμός που περιλαμβάνει τους μη κατοίκους που ταξιδεύουν σε δεδομένη χώρα και εξερχόμενος τουρισμός που περιλαμβάνει τους κατοίκους μιας χώρας που ταξιδεύουν σε μια άλλη χώρα.

2. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ 2006

Σημαντική αύξηση σε ποσοστό 4,5 % σε σχέση με το 2005 σημείωσε ο αριθμός των τουριστών παγκοσμίως, το 2006, σύμφωνα με τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού. Ο αριθμός των τουριστών ανήλθε πέρυσι σε επίπεδα ρεκόρ- περίπου 842 εκατομμύρια τουρίστες- ενώ οι σχετικές προβλέψεις του οργανισμού έκαναν λόγο για αύξηση κατά 4,1 % σε ετήσια βάση (806 εκατομμύρια τουρίστες). Για το 2007, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προβλέπει αύξηση 4 % του αριθμού των τουριστών σε σχέση με πέρυσι.

Η σημερινή τάση είναι για σταδιακή μείωση του ρυθμού αύξησης του αριθμού των τουριστών παγκοσμίως. Μεγαλύτερος ρυθμός αύξησης των τουριστών το 2006 καταγράφει στην αφρικανική ήπειρο. Διαπιστώθηκε συνολική αύξηση 8%, με τον αριθμό τουριστών στο Μαγκρέμπ να αυξάνεται κατά 6 % και σε ποσοστό 9 % στην υποσαχάρια Αφρική. Η αγορά της Αφρικής ήταν για μια ακόμη φορά μια από τις πιο δυναμικές.

Μετά την άνευ προηγουμένου μείωση του αριθμού τουριστών σε ποσοστό 1,2 % το 2003, λόγω της έναρξης του πόλεμο στο Ιράκ, ο παγκόσμιος τουρισμός γνώρισε θεαματική ανάκαμψη το 2004 με ετήσια αύξηση κατά 10%.

Τον περασμένο Νοέμβριο, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προέβει στην εκτίμηση για ρυθμό ετήσιας αύξησης 4,1 % μέχρι 2020.

Με ιδιαίτερα ευοίωνες προοπτικές ξεκίνησε το 2007 για τον παγκόσμιο τουρισμό. Από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Απρίλιο, οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις παγκοσμίως αυξήθηκαν κατά 6 % αγγίζοντας τα 252 εκατομμύρια, δηλαδή 15 εκατομμύρια περισσότερες αφίξεις, συγκριτικά με την αντίστοιχη περσινή χρονική περίοδο, σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού.

Η περιοχή Ασίας και του Ειρηνικού πέτυχε την μεγαλύτερη αύξηση (+9%), ακολουθούμενη από την Αφρική (+8%), την Μέση Ανατολή (+8%) και την Ευρώπη (+6%). Οι αφίξεις στην Αμερική (4%), παρά το γεγονός ότι σημείωσαν το

χαμηλότερο ποσοστό αύξησης παγκοσμίως στους πρώτους τέσσερις μήνες του 2007, είναι ικανοποιητικές, καθώς ξεπέρασαν τις προσδοκίες αύξησης του 2%.

Αν και αποτελέσματα αυτά είναι για το πρώτο τετράμηνο του 2007 και ο ρυθμός αύξησης θα είναι μικρότερος στην παραδοσιακά υψηλή περίοδο του Βορείου Ημισφαιρίου, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού είναι πεπεισμένος πως οι προβλέψεις για παγκόσμια αύξηση των τουριστικών αφίξεων κατά 4 % θα επιβεβαιωθούν, ξεπερνώντας το οποιοδήποτε αρνητικό συμβάν ενδεχομένως σημειωθεί στο υπόλοιπο του χρόνου.

Η αύξηση της τουριστικής κίνησης καταδεικνύει την εξέχουσα σημασία σχέση του τουρισμού με τις κλιματικές αλλαγές και την εξάλειψη της φτώχειας. Η υπεύθυνη και αειφόρα ανάπτυξη στον χώρο του τουρισμού θα προσφέρει νέες θέσεις εργασίας στην παγκόσμια οικονομία, αλλά η ανάπτυξη αυτή πρέπει να επιτευχθεί με σεβασμό στο περιβάλλον.

3.Η ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Η χώρα Βουλγαρία βρίσκεται στην νοτιοανατολική Ευρώπη και καταλαμβάνει το ανατολικό μέρος της βαλκανικής χερσονήσου. Βόρεια η χώρα συνορεύει με την Ρουμανία, δυτικά με την Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Δημοκρατία της

Γιουγκοσλαβίας, ανατολικά με την Μαύρη θάλασσα και νότια με την Ελλάδα και το ευρωπαϊκό μέρος της Τουρκίας.

Η έκταση της Βουλγαρίας ανέρχεται σε 111 000 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Η φύση της είναι εξαιρετικά ποικίλη: υπάρχουν πεδιάδες και πεδινά, χαμηλά και υψηλά βουνά, όπως και κοιλάδες και όμορφα φαράγγια.

Το κλίμα είναι ήπιο ηπειρωτικό με σαφώς χαρακτηρισμένες τέσσερις εποχές . Στις νότιες περιοχές της χώρας γίνεται αισθητή μια μεσογειακή επιρροή. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 10.5 C. Η μέση θερμοκρασία τον Ιανουάριο είναι γύρω στο 0 C, ενώ το καλοκαίρι σπάνια ξεπερνάει τους 30 C.

Ο πληθυσμός της Βουλγαρίας αντιστοιχεί σε 8 428 006 κατοίκους, οι οποίοι μιλάνε βουλγάρικα.

Το αλφάβητο αυτής της γλώσσας είναι κυριλλικό. Γλώσσες όπως αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά και ρώσικα μιλούνται στα θέρετρα, τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια της χώρας.

Η πρωτεύουσα της Βουλγαρίας είναι η πόλη Σόφια με 1,141,000 κατοίκους. Κάποιες από τις μεγαλύτερες πόλεις είναι Πλόβντιβ, Βάρνα και Βελίκο Τάρνοβο.

Η θρησκεία του πληθυσμού είναι κατά 86,6% ορθόδοξη, 13%-μουςουλμάνοι. Η βουλγαρική εκκλησία είναι αυτόνομη και διευθύνεται από πατριάρχη.

4. Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

4.1.Εισερχόμενος Τουρισμός

Το 2005, ο αριθμός των αλλοδαπών πολιτών που επέλεξαν τη Βουλγαρία ως τουριστικό προορισμό ανήλθε σε 4.139.319, αυξανόμενος κατά 2,2% σε σχέση με το 2004, αλλά εμφανίζοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με το 2003. Η ετήσια αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού από 13,8% το 2004 περιορίστηκε στο 2,2% το 2005 (Πίνακας 1).

Η σχέση τουριστών – πληθυσμού κυμαίνεται, την τελευταία διετία, στην αναλογία 1:2 περίπου, χωρίς να ληφθεί υπόψη η ετήσια μείωση του πληθυσμού κατά 0,5% περίπου.

Έτος	Τουρίστες	%Δ	Πληθυσμός	%Τ/Π
2003	3.560.223	7.801.273	45,6
2004	4.050.793	13,8	7.761.049	52,2
2005	4.139.319	2,2	7.718.750	53,6

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βουλγαρίας.

Κυριότερη χώρα προέλευσης τουριστών για την Βουλγαρία αναδεικνύεται η Ελλάδα, η οποία από την τρίτη θέση το 2003 (μετά την ΠΓΔΜ και τη Σερβία) με 548 χιλ. Τουρίστες ανήλθε το 2005 στην πρώτη θέση με 616 χιλ. Περίπου τουρίστες, τροφοδοτώντας τον τουρισμό της Βουλγαρίας κατά 14,9% (από τους 100 τουρίστες, οι 15 ήταν Έλληνες). Την Ελλάδα ακολουθεί η Γερμανία με 549 χιλ. Τουρίστες περίπου, η ΠΓΔΜ με 546 χιλ., η Σερβία με 514 χιλ. Και η Μ. Βρετανία με 355 χιλ.

Όμως, το 2005, - με εξαίρεση την Μ. Βρετανία, που εμφάνισε αύξηση σε σχέση με το 2004 κατά 36,5% - ο τουρισμός και από τις τέσσερις κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών εμφάνισε μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Από την Ελλάδα κατά 13%, από τη Γερμανία κατά 3,4%, από την ΠΓΔΜ κατά 16,8% και από την Σερβία κατά 11,1%.

Μια πιθανή εξήγηση για την παραπάνω μείωση μπορεί να προκύψει από τη μεταβολή του κόστους διανυκτέρευσης στη Βουλγαρία. Όπως προκύπτει από τα Έσοδα ανά Διανυκτέρευση (Πίνακας), την τετραετία 2002 – 2005, το μέσο κόστος ημερήσιας διανυκτέρευσης στη Βουλγαρία για τους αλλοδαπούς αυξήθηκε κατά 41%. Έτσι, παρά τη σχετικά μικρή αύξηση του 2005 (8%), η συνολική αύξηση του κόστους παροχής τουριστικών υπηρεσιών στη Βουλγαρία, φαίνεται ότι επέδρασε αρνητικά στην τουριστική κίνηση από τις σημαντικότερες χώρες προέλευσής της.

Η παραπάνω αύξηση φαίνεται ότι ήταν ιδιαίτερα σημαντική για να αποθαρρύνει τον τουρισμό από χώρες που χαρακτηρίζονται από ανάλογο ή και χαμηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα από τη Βουλγαρία (ΠΓΔΜ, Σερβία) και ταυτόχρονα δεν συνοδεύτηκε από αντίστοιχη βελτίωση της ποιότητας (value for money), ώστε να συγκρατήσει και να προσελκύσει τουρίστες υψηλού εισοδήματος κι ανάλογων απαιτήσεων (Ελλάδα, Γερμανία).

4.2.Εξερχόμενος Τουρισμός

Το 2005, ο αριθμός των Βούλγαρων πολιτών που επέλεξαν το εξωτερικό ως τουριστικό προορισμό ανήλθε σε 1.489.541, αυξανόμενος κατά 14,5% σε σχέση με το 2004. Την τριετία 2003 – 2005, ο εξερχόμενος τουρισμός από την Βουλγαρία αυξήθηκε κατά 35,9% αύξηση υποδηλώνοντας την μετατροπή της Βουλγαρίας σε

χώρο προέλευσης τουριστών. Το 2005 από τους 100 Βούλγαρους πολίτες, οι 20 περίπου έκαναν τουρισμό στο εξωτερικό.

Έτος	Βούλγαροι Τουρίστες	%Δ	Πληθυσμός	%Τ/Π
2003	1.096.021	7.801.273	14,1
2004	1.301.170	18,7	7.761.049	16,8
2005	1.489.541	14,5	7.718.750	19,3

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Βουλγαρίας,

Κυριότερη χώρα προορισμού των Βούλγαρων τουριστών αναδεικνύεται η Τουρκία, με 538 χιλ. Τουρίστες περίπου, το 2005, από την Βουλγαρία. Η τουριστική κίνηση από την Βουλγαρία προς την Τουρκία αυξήθηκε την τριετία 2003 – 2005 κατά 247,1%. Το 2005, από τους 100 Βούλγαρους τουρίστες, οι τριάντα έξι (36) κατευθύνθηκαν προς την Τουρκία.

Η παραπάνω μεγάλη αύξηση του τουρισμού προς την Τουρκία, την εξεταζόμενη τριετία, κρίνεται ως λογική, αν ληφθεί υπόψη πρώτον η σημαντική τουρκική μειονότητα της Βουλγαρίας, δεύτερον το χαμηλό κόστος τουριστικών υπηρεσιών στην Τουρκία και τρίτον το χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Βουλγαρία.

Την Τουρκία ακολουθούν, το 2005, η Σερβία με 229 χιλ. περίπου Βούλγαρους τουρίστες, η Ελλάδα με 132 χιλ., η ΠΓΔΜ με 123 χιλ. Και η Ιταλία με 79 χιλ. Την τριετία 2003 – 2005, η τουριστική κίνηση από την Βουλγαρία στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 63.582 ή 92,4%. Από τους 100 Βούλγαρους τουρίστες που επέλεξαν το εξωτερικό ως τουριστικό προορισμό, το 2005, οι εννέα (9) περίπου κατευθύνθηκαν προς την Ελλάδα έναντι έξι (6) το 2003.

Από τις μεταβολές της εξερχόμενης τουριστικής κίνησης κατά χώρα, προκύπτει ότι την τελευταία τριετία, η τουριστική κίνηση από την Βουλγαρία προς την πλειοψηφία

των χωρών εμφάνισε, σε απόλυτο αριθμό, από σημαντική μείωση έως ελάχιστη αύξηση με εξαίρεση τρεις χώρες: Την Τουρκία, την Ελλάδα και την Ιταλία, που εμφανίζουν σημαντική αύξηση.

4.3.Καταλύματα, Δυναμικότητα, Πληρότητα, Έσοδα

Οι ξενοδοχειακές μονάδες στη Βουλγαρία αυξήθηκαν από 849 το 2003 σε 1230 το 2005 (αύξηση 44,9%). Η δυναμικότητα σε κλίνες των ξενοδοχειακών μονάδων αυξήθηκαν από 143.960 το 2003 σε 200.940 το 2005 (αύξηση 39,6%). Η δυναμικότητα σε διανυκτερεύσεις των ξενοδοχειακών μονάδων αυξήθηκαν από 34,6 εκατ. Περίπου το 2003 σε 41,0 εκατ. Περίπου το 2005 (αύξηση 18,5%). Ανάλογη αύξηση παρουσίασαν και οι διανυκτερεύσεις τουριστών σε ξενοδοχεία. Από 12,0 εκατ. Το 2003 σε 15,4 εκατ. Διανυκτερεύσεις το 2005.

Ωστόσο, η παραπάνω αύξηση του αριθμού των ξενοδοχείων και της αντίστοιχης δυναμικότητας δεν συνοδεύτηκε ούτε από σημαντική αύξηση της πληρότητας, ούτε από αύξηση των ημερών διανυκτέρευσης. Η πληρότητα των ξενοδοχείων από 34,8% το 2003, ανήλθε το 2005 μόλις στο 37,6%. Ενώ ο μέσος αριθμός ημερών διανυκτέρευσης παρέμεινε στάσιμος στις 4,3 ημέρες.

Στα κάμπινγκ, η παραπάνω κατάσταση διαφοροποιείται ελαφρώς. Την τριετία 2003 – 2005, αν και τα κάμπινγκ αυξήθηκαν από 15 σε 18 (αύξηση 20%), η δυναμικότητά τους τόσο σε κλίνες, όσο και σε διανυκτερεύσεις μειώθηκε. Οι κλίνες μειώθηκαν κατά 174 (μείωση 10,9%) και η δυναμικότητα σε διανυκτερεύσεις κατά 281,7 χιλ. (μείωση 64,3%).

Όμως, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ αυξήθηκαν κατά 20,3 χιλ. (αύξηση 15%) και η πληρότητά τους σημείωσε θεαματική αύξηση, από 30,9% το 2003 σε 99,6% το 2005. Επίσης και ο μέσος όρος ημερών διανυκτέρευσης σημείωσε μια σχετικά καλή αύξηση, από 5 ημέρες το 2003 σε 5,9 το 2005 (περίπου 20%).

Τα σαλέ, την τριετία 2003 – 2005, μειώθηκαν από 129 σε 128. Η δυναμικότητά τους σε κλίνες μειώθηκε κατά 20 (από 7.790 σε 7.770), αλλά αυξήθηκε η δυναμικότητά τους σε διανυκτερεύσεις. Οι διανυκτερεύσεις σε σαλέ μειώθηκαν κατά 15.900

(μείωση 9%), όπως μειώθηκε και η πληρότητά τους από 6,7% το 2003 σε 6,0% το 2005. Ενώ ο μέσος αριθμός διανυκτερεύσεων αυξήθηκε ελάχιστα από 1,6 σε 1,7.

Την εξεταζόμενη περίοδο, τα υπόλοιπα καταλύματα (πχ. Δωμάτια προς ενοικίαση) αυξήθηκαν από 66 σε 179 (αύξηση 171,2%), η δυναμικότητα σε κλίνες αυξήθηκε κατά 5.493 (αύξηση 99,6%) και σε διανυκτερεύσεις κατά 613,9 χιλ. Περίπου (αύξηση 60,9%).

Οι διανυκτερεύσεις τουριστών στα υπόλοιπα καταλύματα αυξήθηκαν από 164,4 χιλ. Περίπου σε 326,5 χιλ. Περίπου (αύξηση 98,6%). Η πληρότητα αυξήθηκε σημαντικά (23,3%) από 16,3% σε 20,1%, αλλά ο μέσος αριθμός ημερών διανυκτέρευσης μειώθηκε. Από 6,4 ημέρες το 2003 σε 4,1 ημέρες το 2005.

Τα συνολικά έσοδα διανυκτερεύσεων από το σύνολο των τουριστικών καταλυμάτων, την τριετία 2003 – 2005, αυξήθηκαν κατά 62,2% από 152,7 εκατ. Ευρώ περίπου σε 247,8 εκατ. Ευρώ περίπου.

4.4.Συμπεράσματα

Ο τουρισμός αποτελεί για την Βουλγαρία μια από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων, συμβάλλοντας κατά 12% περίπου στο ΑΕΠ (2005). Ως συνέπεια δόθηκε και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη τόσο του καλοκαιρινού, όσο (και κυρίως) του χειμερινού τουρισμού.

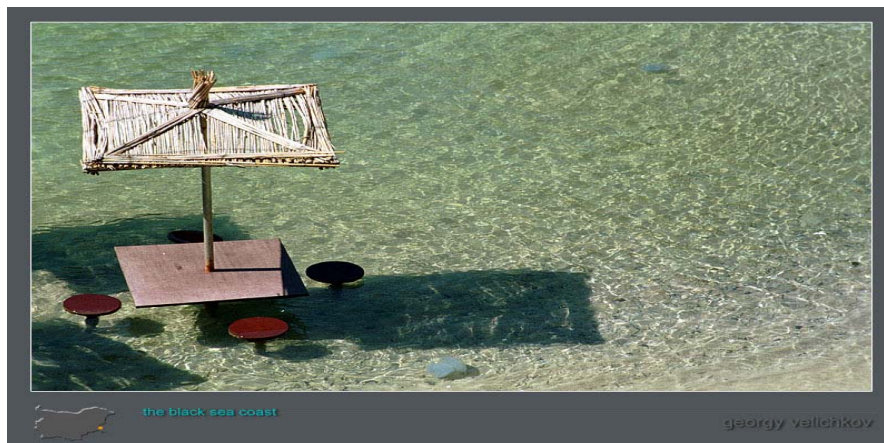
Πράγματι, τα τελευταία χρόνια η εισερχόμενη τουριστική κίνηση αυξήθηκε σημαντικά, φθάνοντας στα υψηλά, για την Βουλγαρία, επίπεδα προ της αλλαγής του καθεστώτος με σαφή διαφοροποίηση ως προς τη χώρα προέλευσης των τουριστών. Ωστόσο, οι σημαντικές επενδύσεις που έγιναν στην τουριστική υποδομή (ιδιαίτερα στις ξενοδοχειακές μονάδες), όπως και η αύξηση των ημερών λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων, δεν απέδωσαν. Την τριετία 2003 – 2005, ο τουρισμός αυξήθηκε, οι διανυκτερεύσεις αυξήθηκαν, αλλά η πληρότητα παρέμεινε χαμηλή και ο μέσος όρος ημερών διανυκτέρευσης μικρός.

Η εξερχόμενη τουριστική κίνηση παρουσίασε, κι αυτή, σημαντική άνοδο, προφανώς, ως συνέπεια της ενσωμάτωσης της Βουλγαρίας στο διεθνές γίγνεσθαι, στην

επερχόμενη ένταξή της στην ΕΕ και στην σταδιακή άνοδο του βιοτικού επιπέδου των βούλγαρων πολιτών. Κύριες χώρες προορισμού των βούλγαρων τουριστών αναδεικνύονται η Τουρκία, η Ελλάδα και η Ιταλία, με τις δύο τελευταίες (και κυρίως την Ελλάδα, λόγω εγγύτητας) να απορροφούν τις υψηλά εισοδηματικές τάξεις των βούλγαρων τουριστών.

5. ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

5.1. Θαλάσσιος τουρισμός

Ανατολικά η Βουλγαρία συνορεύει με τη Μαύρη θάλασσα σε μήκος περίπου 380 χιλιόμετρα γεμάτα με θαυμάσιες παραλίες. Η θάλασσα είναι καθαρή και συνήθως ήρεμη, οι ακτές είναι με χρυσή λεπτή άμμο, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν διεκδικήσει γαλάζια σημαία. Κατ'όλο το μήκος στα ανατολικά σύνορα υπάρχουν χωριά, στα οποία μπορεί κανείς να βρει καταλύματα από παραδοσιακά έως πρώτης κατηγορίας και de lux ξενοδοχεία. Επίσης οι λάτρες της κατασκήνωσης και των extreme sports θα βρουν πολύ ενδιαφέροντα μέρη για να περάσουν τις διακοπές τους. Η μέση θερμοκρασία το καλοκαίρι είναι γύρω σε 28 C, ενώ η θερμοκρασία της θάλασσας είναι μέσο όρο 25 C. Οι ώρες με ηλιοφάνεια είναι πάνω από 240 για τους

μήνες Μάιο και Σεπτέμβριο, ενώ για το Ιούλιο και Αύγουστο είναι 300 ώρες ηλιοφάνεια.

Μέσω των δύο διεθνών αεροδρομίων στη Βάρνα και Μπουργάς η Μαύρη θάλασσα της Βουλγαρίας συνδέεται με τον υπόλοιπο κόσμο.

5.1.1. Βόρεια ακτή της Μαύρης θάλασσας

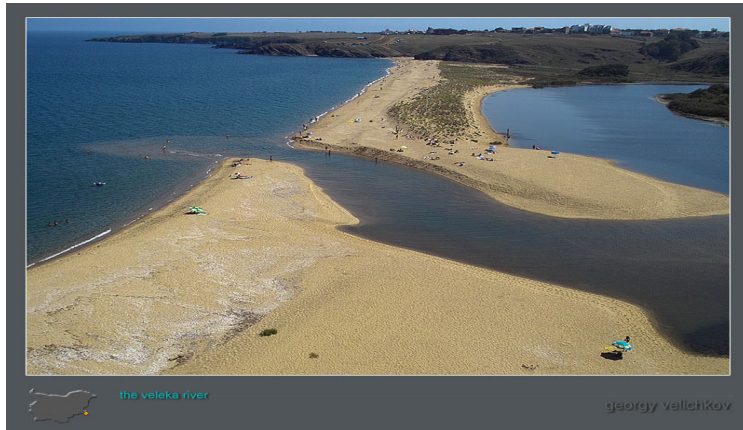
Η βόρεια ακτή της Μαύρης θάλασσας είναι γνωστή με τις μεγάλες χρυσές αμμουδιές, τα ήρεμα και καθαρά νερά της και τις πηγές με φυσικά και μεταλλικά νερά. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά κάνουν το βόρειο κομμάτι της Μαύρης θάλασσας ένα ελκυστικό μέρος διακοπών όσο και για τους βούλγαρους τόσο και για ξένους τουρίστες, ο αριθμός των οποίων αυξάνεται κάθε χρόνο όλο και περισσότερο. Αγαπημένοι προορισμοί είναι Zlatni Pjasazi, Albena, Rousalka, Riviera, Slanchev den, St.St..Konstantin i Elena και άλλα. Για τους τουρίστες που αναζητάνε ησυχία και φυσική ομορφιά σε συνδυασμό με ιστορικά μέρη, προτείνονται το Balchik Botanical Garden και το μουσείο στην Kaliakra.

5.1.2. Νότια ακτή της Μαύρης θάλασσας

Οι γραφικοί κόλποι, οι βράχοι, οι μεγάλες παραλίες με λεπτή άμμο και μια θερμή θάλασσα δημιουργούν την ελκυστική δύναμη της βουλγάρικης νότιας ακτής. Η θαυμάσια φύση σε συνδυασμό με τις σύγχρονες κατασκευές είναι η πετυχημένη φόρμουλα των χωριών Elenite, Sunny beach, Nessebur, Sozopol και άλλα.

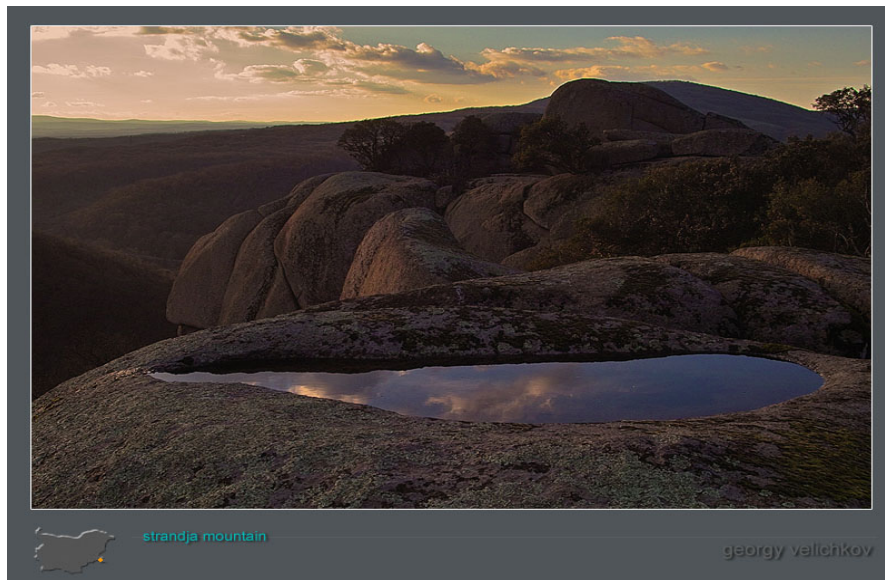
Στις σημερινές ημέρες παρακολουθεί κανείς τόσο έντονα τη κουλτούρα των ντόπιων, η οποία είναι ένα σημαντικό κομμάτι του τουρισμού στα μέρη όπως Achtopol, Tzarevo, Kiten, Primorsko. Στα εστιατόρια ο τουρίστας μπορεί να απολαύσει μια καλλιτεχνική παρουσίαση του παραδοσιακού χορού ξεπόλιτων χορευτών πάνω σε αναμμένα κάρβουνα.

Η νότια ακτή της Μαύρης θάλασσας είναι ένας συνδυασμός ιστορίας, πολιτισμού και πολυτελείας μαζί.

5.2.ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ψηλά βουνά καλυμμένα με χιόνι, μαλακά πράσινα λιβάδια, αεράκι που φέρνει το άρωμα των φρούτων του δάσους, γρήγορα κρυστάλλινα νερά στα ποτάμια και τις λίμνες, πηγές με μεταλλικά νερά, πολλά χιονοδρομικά κέντρα και μικρά γραφικά χωριά με ζωντανή παράδοση-είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά των βουνών στην Βουλγαρία. Κάθε βουνό έχει τη δική του ομορφιά και ιδιαιτερότητα:

5.2.1. Ρίλα

Το πιο αξιοθαύμαστο βουλγάρικο βουνό με τη κορφή Μουσαλά με ύψος 2925 μέτρα, με μοναδική γλωρίδα και πανίδα. Στο βουνό βρίσκεται το πιο γνωστό μοναστήρι της χώρας (Μοναστήρι της Ρίλας) και το πιο παλιό χιονοδρομικό κέντρο Μπόροβets-Το πρώτο χιονοδρομικό κέντρο της Βουλγαρίας με δραστηριότητα από το 1896, μπένει όλο και πιο δυναμικά στην ατζέντα των σκι maniacs. Διεθνείς διοργανώσεις, παγκόσμια πρωταθλήματα σκι, δυνατότητες για νυχτερινές καταβάσεις συν ένα από τα καλύτερα τρακ διάθλου στην Ευρώπη προσφέρουν απεριόριστες δυνατότητες για να δοκιμαστεί η αδρεναλίνη σε ένα από τα πιο trendy χιονοδρομικά κέντρα της Βουλγαρίας.

Σκι δραστηριότητες για κάθε επίπεδο, 3 περιοχές σκι, που πολλοί θεωρούν ότι έχει τις καλύτερες πίστες, αλπική ατμόσφαιρα σε υψόμετρο 1390 μέτρων μες στο πράσινο, καλές lifestyle παροχές σε πολυτελή ξενοδοχεία και γκουρμέ εστιατόρια, χαλάρωση και αναζωογόνηση σε αντι-στρες και fitness centers, εντόνο nightlife σε κλαμπς για όλα τα γούστα, αλλά και φολκλορικές βραδιές με χορούς.

Κάποιες από τις δραστηριότητες που μπορεί κάποιος να κάνει στο Μπόροβets είναι/επαγγελματική εκμάθηση με πάνω από 200 δάσκαλους σε μια από τις καλύτερες σχολές στην Βουλγαρία, βελτίωση της τεχνικής σε 3 περιοχές σκι, δυνατότητες για cross-country και διάθλο 2km έξω από το κυρίως χιονοδρομικό, ski jumps, snowboarding, παιδικά τμήματα εκμάθησης σκι. Έπισης ξεχωρίζουν και το νυχτερινό σκι, πατινάζ, υπάρχουν φίτνες με τζακουζι, σολάριουμ και μασάζ. Έαν κάποιος επιθυμεί μπορεί και να πετάξει με ελικόπτερο πάνω από το βουνό Ρίλα απολαμβάνοντας το μοναδικό φυσικό πανόραμα της περιοχής.

5.2.2. Πίριν

Εδώ βρίσκεται η δεύτερη σε ύψος κορφή Βίχρεν με 2914 μέτρα, όπως και 176 λίμνες. Γνωστό θέρετρο spa είναι η πόλη Σαντάνσκι και το νεότερο χιονοδρομικό κέντρο Μπάνσκο. Το Μπάνσκο είναι ένα από τα δημοφιλέστερα χιονοδρομικά κέντρα στην Βουλγαρία. Λειτουργεί σαν ορεινό θέρετρο διακοπών ολόκληρο το χρόνο. Το

χειμόνα σαν ένα υπέροχο σύγχρονο χιονοδρομικό κέντρο στο βουνό Πίριν και το καλοκαίρι σαν σημείο εκκίνησης για τις γραφικές τουριστικές διαδρομές και τις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Έδω και μερικά χρόνια το Μπάνσκο έχει μετατραπεί σε δημοφιλή χώρο των ξένων τουριστών. Ο βασικός όγκος τους προέρχεται από την Βρετανία, Ρωσία, Ανατολική Ευρώπη, αλλά και τα Βαλκάνια. Δεν θα έπρεπε να παραλείψουμε να αναφέρουμε και τους σκιερ που έρχονται από χώρες με παράδοση στο άθλημα, όπως η Γαλλία. 20 χρόνια εντακτής εργασίας προσπάθειων και επενδύσεων πάνω από 30 εκατομμύρια ευρο χρειάστηκαν στην πόλη για να μπει στον κατάλογο των καλύτερων ευρωπαϊκών ορεινών θερέτρων. Το Μπάνσκο διαθέτει 38 ξενοδοχεία, 5 κατασκηνώσεις, 18 σπίτια που νοικιάζονται στους τουρίστες και 64 δωμάτια. Ο συνολικός αριθμός των κλινών είναι 4421. Έξι νέα ξενοδοχεία πρόκειται να ανοίξουν φέτος. Με την διατροφή των τουριστών ασχολούνται πάνω από 200 εστιατόρια, προσφέροντας τοπικά παραδοσιακά φαγητά, σε ένα υπέροχο περιβάλλον με δημοτική βουλαρική μουσική και χορούς. Σε πολλά από τα εστιατόρια οι σερβιτόροι είναι ντυμένοι με τις τοπικές ενδυμασίες. Το Μπάνσκο ήταν μοναδικό και στο παρελθόν. Οι έμποροι της πόλης, στην περίοδο της Αναγέννησης, εμπορεύονταν με την Βιέννη. Αυτοί είναι που έχτισαν τα σπίτια-κάστρα. Από το Μπάνσκο είναι και ο Παϊσί Χιλεντάρσκι, που έγραψε την Σλάβοβουλγαρική ιστορία. Το πιο μοναδικό από όλα όμως είναι οι ίδιοι οι κάτοικοι της πόλης, οι οποίοι αγαπούν και σέβονται την πολιτιστική τους κληρονομιά. Απόδειξη, ότι το κατά τα άλλα υπερσύγχρονο τουριστικό κέντρο, διατηρεί την παραδοσιακή του μορφή, πράγμα το οποίο τραβά τους τουρίστες.

5.2.3. Βίτοσα

Η κορφή του είναι Τσέρνι Βραχ-2290μ. Εκεί βρίσκεται το πιο ψηλό χιονοδρομικό κέντρο στην Βουλγαρία στα 1800 μ. Μόνο 10κμ από την Σόφια, μπορεί κάποιος πολύ

εύκολα να φτάσει εκεί ολο το χρόνο με τα gondola lifts από τη Σόφια. Ο καιρός στο Βίτοσα παρουσιάζει συνεχώς αλλαγές. Το βουνό παρέχει 6 πίστες όπως για αρχάριους τόσο και για προχωρημένους σκιερ.

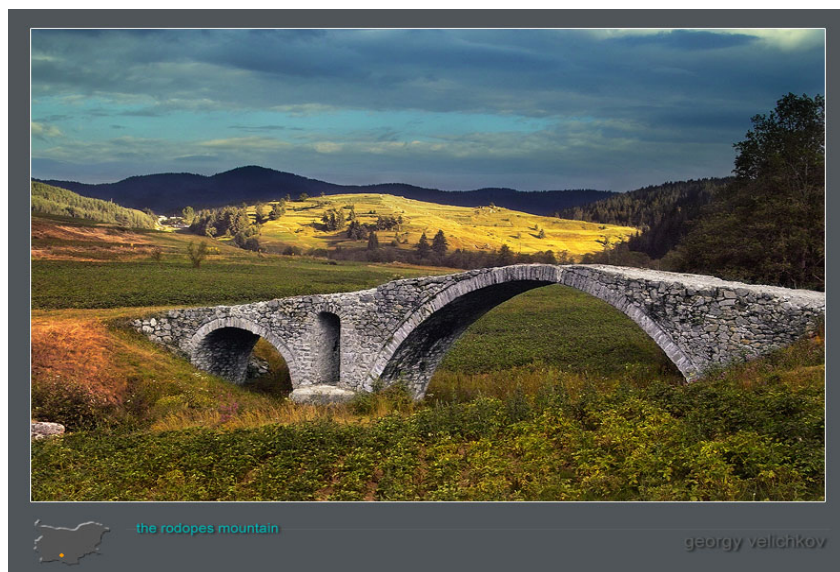
Κάθε χρόνο οργανώνεται ο διαγωνισμός Universiada όπου οι σκιερ κάνουν ski running 9600μ.

Το καλοκαίρι το βουνό Βίτοσα γίνεται ένας υπέροχος προορισμός για πολλους τουρίστες με τις καταπράσινες περιοχές του και τα πολλά ποτάμια που βρίσκονται εκεί.

5.2.4. Ροδόπη

Είναι το πιο πράσινο και όμορφο βουνό, συνδιασμένο με το μύθο για τον Ορφέα. Εκεί μπορεί κανείς να βρει χιόνι και ήλιο, καθαρό αέρα, μαλακό κλίμα επηρεασμένο από το Μεσώγειο, ζωντανή παράδοση, φανταστική κουζίνα και φιλόξενους κατοίκους. Στο βουνό Ροδόπη βρίσκεται το μεγαλύτερο χιονοδρομικό κέντρο Παμπόροβο και το πιο γνωστό μέρος για οικοτουρισμό-Μομτσίλοβτσι. Παμπόροβο είναι ένα μοντέρνο χιονοδρομικό κέντρο στη νότια πλευρά του βουνού Ροδόπι, όπου υπάρχει μεγάλη ηλιοφάνεια, αλλά και υπέροχο χιόνι όλη την χειμερινή σεζόν. Βρίσκεται στα 1650 μ κάτω από την κορφή Σνεζάνκα 1926μ, 240 κμ από την Σόφια. Η σκι σεζόν εδώ ξεκοινά από τη μέση Δεκεμβρίου και συνεχίζει μέχρι και το Απρίλιο. Είναι ιδανικό για αρχάριους αλλά υπάρχουν και πίστες με μεγαλύτερο βάθος δυσκολίας, όπως η πίστα The Wall, που βρίσκεται από την βόρια πλευρά της κορφής Σνεζάνκα.

5.2.5. Μπαλκάν

Το βουνό αυτό έχει δώσει το όνομά του στην Βαλκανική χερσόνησο. Είναι το πιο μεγάλο σε μήκος βουνό-700 χηλιόμετρα. Ξεκινάει από τα δυτικά σύνορα και τελειώνει στην Μαύρη θάλασσα, διασχίζοντας όλη η Βουλγαρία. Η υψηλότερη κορφή είναι Μπότεβ με 2376 μέτρα. Είναι ιδανικό για πεζοπορία και καταρίχηση. Κάποια χωριά κατάλληλα για οικοτουρισμό είναι Κότελ, Ζέραβνα, Τριάβνα, Αρμπανάτσι και άλλα.

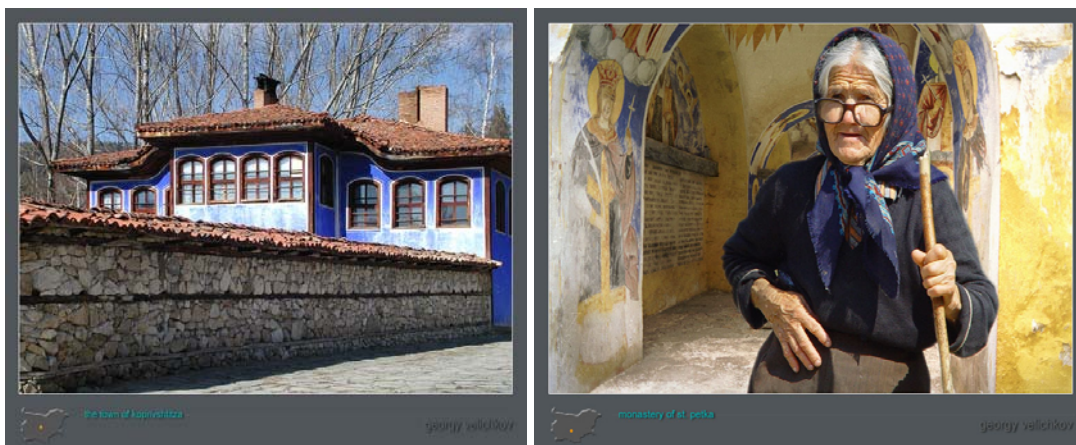
5.2.6. Σρέδνα γκορά

Με υψηλότερη κορφή Μτ. Μπογδάν- 1604 μέτρα από το βουνό αυτό ξεκινάνε πολλά όμορφα ποτάμια. Υπάρχουν και πολλές πηγές με φυσικά και μεταλλικά νερά, γύρω από τα οποία βρίσκονται κέντρα θεραπείας και spa όπως Χισσάρια, Πάβελ Μπάνια, Στρέλτσα, Κράσνοβο, Μπάνια, Στάρα Ζαγόρα και άλλα.

5.3. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

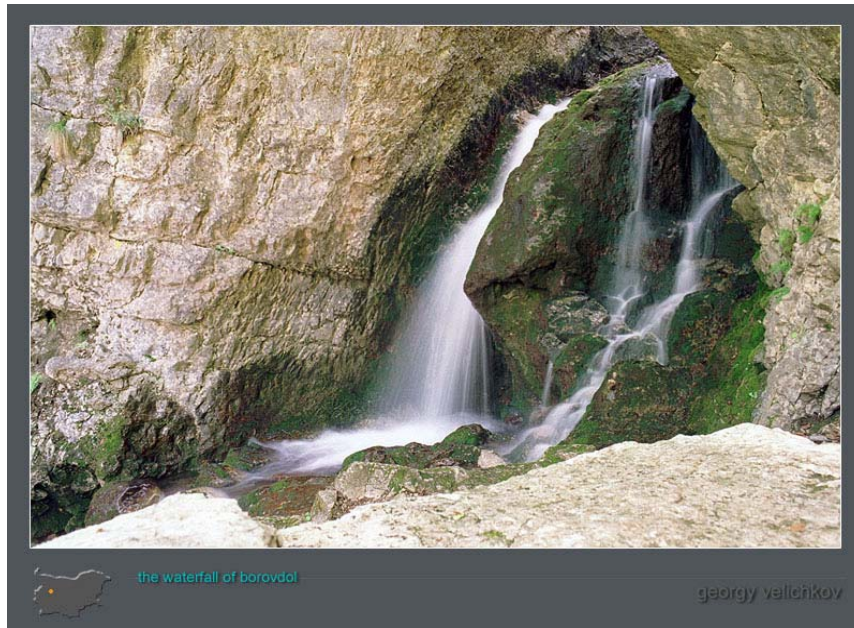
Πολλά βουλγάρικα χωριά που έχουν συντηρήσει την παραδοσιακή τους εμφάνιση και γνήσιο πνεύμα, βρίσκονται σε καθαρές περιοχές με φυσική ομορφιά. Οι κάτοικοι

αυτών των χωριών είναι έτοιμοι να ανοίξουν τις πόρτες τους και να φιλοξενήσουν τους πρόθυμους να μοιραστούν τη συντηρημένη πλούσια παράδοση της Βουλγαρίας και τη ποικίλη τοπική κουζίνα. Η αθμόσφαιρα ενός βουλγάρικου χωριού μπορεί να δοκιμαστεί στο Μπόροβets, Σιρόκα λάκα, Μπιστριλίτσα και άλλα.

5.4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

Στην Βουλγαρία υπάρχουν πολλές υδροθερμικές φυσικές πηγές που είναι μοναδικές με τις θεραπευτικές τους ικανότητες. Οι θερμοκρασία των νερών αυτών κυμαίνεται από 10 C έως και 102 C. Τα θέρετρα θεραπείας βρίσκονται στα πιο όμορφα μέρη της Βουλγαρίας ανάμεσα σε πράσινα δάση με ήπιο κλίμα. Τα πιο γνωστά από αυτά είναι: Σανδάνσκι όπου θεραπεύεται το άσθμα, Χισάρια γνωστό για τις θεραπείες ουρολογικών προβλημάτων, Βέλιγκραντ όπου θεραπεύονται τα αναπνευστικά, τα νευρολογικά, τα γυναικολογικά προβλήματα και διαβήτη, Κιουστεντίλ- εκεί θεραπεύονται καρδιακά προβλήματα.

5.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Για να αναπτυχθεί ο επαγγελματικός τουρισμός χρειάζεται την απαραίτητη υποδομή η οποία δεν εξαντλείται μόνο στα συνεδριακά, εκθεσιακά κέντρα ή στα ξενοδοχεία πολυτελείας, αλλά στην παροχή υψηλού επιπέδου. Η Βουλγαρία διαθέτει όλες τις απαραίτητες εγκαταστάσεις για τα συνέδρια και συναντήσεις με μικρό ή μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και σε οποιοδήποτε επίπεδο- τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές.

Δυνατότητες για οργάνωση επαγγελματικών συσκέψεων και συνεδρίων με διεθνή συμμετοχή προσφέρονται ξενοδοχεία πρώτης κατηγορίας στη Σόφια- Hotel Balkan, Kempinski Zografski, Rodina, Scheraton και πολλά άλλα μεγάλα κέντρα πολιτισμού που βρίσκονται στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Βουλγαρίας.

6. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Η Ελλάδα διατηρεί σημαντική θέση στην τουριστική κίνηση της Βουλγαρίας, τόσο ως προέλευση όσο και ως προορισμός των σχετικών τουριστικών ροών, καθώς, κατά τη διάρκεια των τελευταίων 5 τουλάχιστον ετών, περιλαμβάνεται στις σχετικές

κατατάξεις των 5 χωρών με τον υψηλότερο αριθμό τουριστών προς και από τη Βουλγαρία. Το 2004 ,από την Ελλάδα προήλθε το 17,6 % του συνολικού αριθμού ξένων τουριστών της Βουλγαρίας, ενώ στο πρώτο τρίμηνο του 2005 το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώθηκε στο 19,5%.

Παράλληλα, η Ελλάδα το 2004 ήταν ο τρίτος σημαντικότερος προορισμός των Βούλγαρων τουριστών, καθώς προσέλκυσε το 8,8% του συνόλου (6,9% στο πρώτο εξάμηνο του 2005).

Αξίζει να σημειωθεί πως η εποχική ανάλυση της τουριστικής κίνησης μεταξύ των δύο χωρών καταδεικνύει πως οι Έλληνες προτιμούν να επισκέπτονται τη Βουλγαρία τους τελευταίους μήνες του έτους (κορύφωση των αφίξεων το δίμηνο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου), ενώ αντίστοιχα οι Βούλγαροι προτιμούν να επισκέπτονται την Ελλάδα κατά τη διάρκεια της περιόδου Μαΐου-Σεπτεμβρίου.

Η ένταξη της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η συνεπαγόμενη εφαρμογή του ευρώ,η διάνοιξη νέων συνοριακών περασμάτων μεταξύ των δύο χωρών, η ενδεχόμενη και επιθυμητή ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικής παρουσίας στον τουριστικό κλάδο της Βουλγαρίας και η ενδεχόμενη επεξεργασία και προώθηση στην αγορά τουριστικών πακέτων συνδυασμένου χαρακτήρα προβλέπεται να ενισχύσει τη διμερή τουριστική κίνηση.

7. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τουριστικός τομέας της Βουλγαρίας κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, εντοπίζονται στις εξής κατευθύνσεις:

7.1. Χαμηλός βαθμός των υποστηρικτικών υποδομών και ειδικά του οδικού δικτύου για την ανάπτυξη του τουρισμού και ειδικά του οδικού δικτύου. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύμενο στις αγροτικές και λοιπές περιοχές (θύλακες πολιτισμού και παραδόσεων, προστατευόμενες περιοχές ιδιαίρου κάλλους, βιότοποι

κ.λ.π.), οι οποίες διαθέτουν εξαιρετικά σημαντικό δυναμικό για την ανάπτυξη των επονομαζόμενων εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, η έγκριση από το υπουργικό συμβούλιο της Βουλγαρίας 31 έργων για τη βελτίωση των υποδομών σε περιοχές με πολύτιμα μνημεία πολιτισμού, συνολικού προϋπολογισμού 2,8 εκατομμύρια λέβα, κινείται στη σωστή κατεύθυνση και προβλέπεται να υποστηρίξει τη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλεται για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού και να συμβάλει στον περιορισμό της μεγάλης ψαλίδας που υφίσταται μεταξύ της τουριστικής δραστηριότητας θαλάσσιου και ορεινού τύπου.

7.2. Έλλειψη αρκετού και εξειδικευμένου στις σύγχρονες απαιτήσεις του τουριστικού προϊόντος προσωπικού. Σύμφωνα με προβλέψεις του υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού της Βουλγαρίας το σύνολο των υποδομών φιλοξενίας της χώρας προβλέπεται να αυξάνεται κατά 25 χιλιάδες κλίνες σε ετήσια βάση, με αποτέλεσμα για τη λειτουργική υποστήριξη των νέων υποδομών να είναι αναγκαία η αύξηση της απασχόλησης στον κλάδο κατά 22 χιλιάδες άτομα.

Το γεγονός πως το επίπεδο του μέσου μηνιαίου μισθού στον κλάδο “ξενοδοχείων-εστιατορίων” είναι χαμηλότερο μεταξύ των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας της χώρας (204 λέβα στο σύνολο του κλάδου με 281 λέβα στον κρατικό και 198 λέβα στον ιδιωτικό τομέα στις 30 Ιουνίου 2005) καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη την προσέλκυση εξειδικευμένου προσωπικού, με αποτέλεσμα οι σχετικές ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους να καλύπτονται σε υπερβολικά μεγάλο βαθμό από εποχιακούς απασχολούμενους (με τις αρνητικές συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για την ποιότητα του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος).

Από την άλλη μεριά, παρά το γεγονός πως το 100% περίπου του κλάδου ελέγχεται από ιδιωτικές επιχειρήσεις, η σύνδεση των τελευταίων με το σχετικό τμήμα του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας (50 εξειδικευμένα ιδρύματα μέσης εκπαίδευσης και 13 ανώτατα ιδρύματα στα οποία υπάρχει ειδικότητα “τουρισμός”) είναι σχεδόν ανύπαρκτη, ενώ το γεγονός πως μόνο το 2% των δαπανών των τουριστικών επιχειρήσεων κατευθύνεται για την εκπαίδευση και την εξειδίκευση του προσωπικού καταδεικνύει την υποβάθμιση του ρόλου του ανθρώπινου παράγοντα

από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η παραπάνω κατάσταση επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο από την επικρατούσα νοοτροπία περί αντιμετώπισης των τουριστών, η οποία δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις του ανταγωνισμού του κλάδου.

7.3. "Άτακτη" και μη φιλική προς το περιβάλλον και τους τουρίστες εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών στα μεγάλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα της Μαύρης θάλασσας. Όπως είναι γνωστό, ο θερινός τουρισμός της Βουλγαρίας στηρίζεται στην αξιοποίηση των ακτών της Μαύρης θάλασσας και ειδικά αυτών που βρίσκονται μεταξύ και γύρω από τις δύο μεγαλύτερες παραθαλάσσιες πόλεις της χώρας Βάρνα και Μπουργάς.

Η ταχύτατη υλοποίηση επενδύσεων στις περιοχές αυτές έχει ως αποτέλεσμα τη χρονική επιμήκυνση της κατασκευαστικής περιόδου, με τρόπο που παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των τουριστικών δραστηριοτήτων στα γνωστά και μεγάλα θέρετρα της Μαύρης Θάλασσας. Παράλληλα, ο κατασκευαστικός "οργανισμός", που βρίσκεται σε εξέλιξη στην περιοχή τα τελευταία 2 με 3 χρόνια, δεν ανταποκρίνεται πολλές φορές στις απαιτήσεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και της φυσικής ομορφιάς του τοπίου, με αποτέλεσμα τη συνολικότερη υποβάθμιση συγκεκριμένων περιοχών.

8. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Αξίζει να σημειωθεί πως οι προτάσεις των συλλογικών φορέων των τουριστικών επιχειρήσεων για την υποστήριξη και την ανάπτυξη του κλάδου αναπτύσσονται στις εξής κατευθύνσεις:

-βελτίωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αναφέρονται στην προετοιμασία των τουριστικών στελεγχων (ειδικά μεσαίου επιπέδου) και δημιουργία σχετικού κέντρου επαγγελματικής εξειδίκευσης με τη συνεργασία των συλλογικών φορέων του τουριστικού τομέα.

-αξιοποίηση των εισπράξεων από την επιβολή τελών που σχετίζονται με την τουριστική δραστηριότητα για την ανάπτυξη των υποδομών και την προώθηση του εγχώριου τουριστικού προϊόντος στο εξωτερικό,

-φορολογική αναγνώριση των δαπανών για την κατασκευή και τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών ως δαπάνης πριν από την επιβολή του φόρου επί των κερδών ,

-διατήρηση του συντελεστή ΦΠΑ στον κλάδο στο επίπεδο του 2004 (7%),

-εφαρμογή συντελεστή φορολόγησης των κερδών ύψους 10%,

-συμμετοχή των συλλογικών φορέων στις διαδικασίες αξιολόγησης και έγκρισης προγραμμάτων και έργων που αφορούν τον τουρισμό.

II. ΕΡΕΥΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται η εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός, έτσι όπως την βλέπουν οι Έλληνες σε νεαρή ηλικία και πιο πολύ αφορά τις ηλικίες μεταξύ 15 και 35 χρονών.. Η μεθοδολογία της έρευνας που παρουσιάζεται στο επόμενο κεφάλαιο, ακολουθήθηκε με βάση τους στόχους της εργασίας. Για την επίτευξη των σκοπών και στόχων της έρευνας κρίθηκε σκόπιμο να διενεργηθεί μια πρωτογενή έρευνα που περιλαμβάνει συνεντεύξεις με ανθρώπους σε ηλικία μεταξύ 15-35 χρονών.

1.1. Πρωτογενής έρευνα

Η πρωτογενής έρευνα είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων και έτσι κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή της. Παρακάτω ακολουθεί η διαδικασία διεξαγωγής αυτής της πρωτογενούς έρευνας.

1.2. Επιλογή του δείγματος

Για την διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκαν 70 άτομα μεταξύ 15 και 35 χρονών. Η επιλογή του δείγματος έγινε στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα των Χανίων, στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Ηρακλείου, όπως και σε μερικά τουριστικά γραφεία στην πόλη των Χανίων όπου εργάζονται νεαρά άτομα.

1.3. Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου

Η διαδικασία κατασκευής του ερωτηματολογίου είναι απλή και αποτελείται από τα ακόλουθα μέρη:

1.3.1. Μέρος πρώτο: το ερωτηματολόγιο αυτό σχεδιάστηκε και περιέχει ερωτήσεις απλές και κατανοητές. Οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ως επί το πλείστον ερωτήσεις κλειστού τύπου που ως γνωστό μας δίνουν την δυνατότητα γρήγορων

απαντήσεων το οποίο έχει σαν αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πολύτιμου χρόνου καθώς και από λίγες ανοικτού τύπου, όπου αυτό ήταν αναγκαίο.

1.3.2.Μέρος δεύτερο: μετά από έναν πρόχειρο σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, γίνονται διορθώσεις και επισημάνσεις σε συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή, με σκοπό την αρτιότερη και λειτουργικότερη εμφάνισή του.

1.3.3.Μέρος τρίτο: μετά την τελειοποίηση του ερωτηματολογίου, διεξάγεται μια μικρής έκτασης δοκιμαστική έρευνα (*Pilot test*) σε ένα μικρό κομμάτι του δείγματος, με σκοπό τον εντοπισμό λεπτομερειών, οι οποίες θα μπορούσαν να δυσκολέψουν την διεξαγωγή της έρευνας.

Σκοπός του *Pilot test* είναι:

1. να διαπιστωθεί αν το ερωτηματολόγιο είναι κατανοητό.
2. να διαπιστωθεί εάν είναι λειτουργικό δηλαδή να μην είναι μεγάλο σε έκταση.
3. να διαπιστωθεί ο ακριβής χρόνος συμπλήρωσής του.

1.3.4. Μέρος τέταρτο: Η τελική μορφή του ερωτηματολογίου παρουσιάζεται σε 3 φύλλα.

-Το πρώτο φύλλο περιλαμβάνει κοινές ερωτήσεις για την ηλικία, το φύλο, την οικογενιακή κατάσταση και το επίπεδο εκπαίδευσης των ατομών αυτών, όπως επίσης και ερωτήσεις σχετικά με το αν έχουν επισκεφτεί κάποια άλλη χώρα τα τελευταία 3 χρόνια, με ποιό τρόπο και τι δραστηριότητες έχουν κάνει στον προορισμό αυτό. Στο πρώτο φύλλο των ερωτηματολογίων αυτών αναφέρονται και κάποια χαρακτηριστικά μιας χώρας και ζητείται να βαθμολογηθεί πόσο σημαντικά είναι αυτά για τους ερωτηθέντες, π.χ. κόστος ζωής, ποιότητα υπηρεσιών, ασφάλεια. Η τελευταία ερώτηση αυτού του φύλλου είναι αν οι ερωτούμενοι έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία.

-Εαν η απάντηση είναι θετική, τότε συνεχίζουν στο δεύτερο φύλλο, όπου απαντούν πώς έχουν επισκεφτεί την χώρα, με ποιό σκοπό και τι εντυπώσεις τους άφησε αυτό το ταξίδι στην Βουλγαρία. Ενδιαφέρουσα ερώτηση είναι η πρώτη αυτού του φύλλου, όπου ελεύθερα μπορούν να αναφερθούν μερικές λέξεις που έρχονται στο μυαλό

καθενός όταν ακούει “Βουλγαρία”. Αυτό το μέρος του ερωτηματολογίου τελειώνει με δύο ερωτήσεις: εαν θα ξαναεπισκεφτούν την Βουλγαρία στα επόμενα 3 χρόνια και αν θα την προτείνουν σε κάποιο φίλο τους, οι απαντήσεις των ερωτήσεων αυτών είναι πολύ σημαντικές για την ανάπτυξη του τουρισμού μιας χώρας.

-Εαν οι ερωτούμενοι έχουν απαντήσει αρνητικά στην ερώτηση από το πρώτο φύλλο δηλαδή αν έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία, τότε συνεχίζουν στο τελευταίο φύλλο και απαντούν πώς υποθέτουν ότι είναι η Βουλγαρία σαν τουριστικός προορισμός και αν σκοπεύουν να την επισκεφτούν στα επόμενα 3 χρόνια και πώς. Εδώ επίσης υπάρχει η ερώτηση όπου οι ερωτούμενοι γράφουν μερικές λέξεις που τους έρχονται στο μυαλό όταν σκέφτονται την χώρα Βουλγαρία.

Μοιράστηκαν συνολικά 70 ερωτηματολόγια σε άτομα με ηλικία μεταξύ 15 και 35 ετών.

1.5.Ανάλυση των δεδομένων

Για την ανάλυση των δεδομένων της συγκεκριμένης έρευνας, χρησιμοποιήθηκε στατιστική ανάλυση με SPSSWIN. Στη συνέχεια τα δεδομένα πέρασαν μια αρχική επεξεργασία και έπειτα παρουσιάστηκαν συνοπτικά σε μορφή γραφημάτων σύμφωνα με την περιγραφική στατιστική.

Η παρουσίαση των στατιστικών δεδομένων, γίνεται με γραφήματα για την καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων. Τα γραφήματα παρουσιάζουν τα δεδομένα με την πλέον απλή και κατανοητή μορφή. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας, έγινε με την βοήθεια του προγράμματος SPSSWIN και MS Excel.

Συνοψίζοντας, σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι η παράθεση των βημάτων που ακολούθησε ο ερευνητής για την διεξαγωγή της έρευνας. Ουσιαστικά μέσω της έρευνας αυτής ο ερευνητής κατάφερε να συλλέξει αρκετά στοιχεία τα οποία θα τον βοηθήσουν να καταλήξει σε ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας και τέλος στην διεξαγωγή των αποτελεσμάτων.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Γενικά στοιχεία της έρευνας

Προκειμένου να διερευνηθεί η εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός στους νεαρούς Έλληνες πραγματοποιήθηκε μια έρευνα.

Τα χαρακτηριστικά στοιχεία της έρευνας έχουν ως εξής:

Χρονική περίοδος : Απρίλιος - Σεπτέμβριος 2007

Μεθοδολογία: πρωτογενής έρευνα

Τεχνική: συνέντευξη με ερωτηματολόγιο

Δείγμα: 70 άτομα σε ηλικία 15-35 χρονών

Στα επόμενα σημεία παρουσιάζεται η ανάλυση των στοιχείων που προέκυψαν από την έρευνα, καθώς επίσης και τα σχετικά συμπεράσματα. Το σχέδιο του ερωτηματολογίου παρατίθεται στο Παράρτημα.

Επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων ερωτηματολογίου

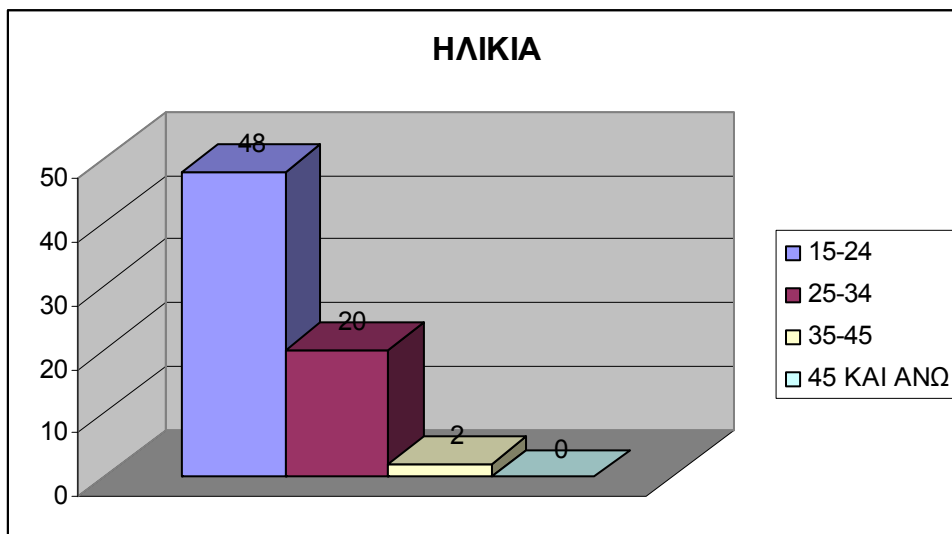
Τα πληροφοριακά στοιχεία που έχουν συλλεχθεί με τις προσωπικές συνεντεύξεις, με βάση τα ερωτηματολόγια έγιναν αντικείμενο επεξεργασίας και ανάλυσης. Τα σχόλια και οι επισημάνσεις μας, παρατίθενται στα επόμενα σημεία.

2.1. ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Εδώ αναφέρονται ερωτήσεις για την ηλικία, το φύλο, την οικογενιακή κατάσταση και την εκπαίδευση των ερωτηθέντων. Τα αποτελέσματα του πρώτου μέρους της έρευνας αναφέρονται παρακάτω.

2.1.1.1. Ηλικιακή κατηγορία

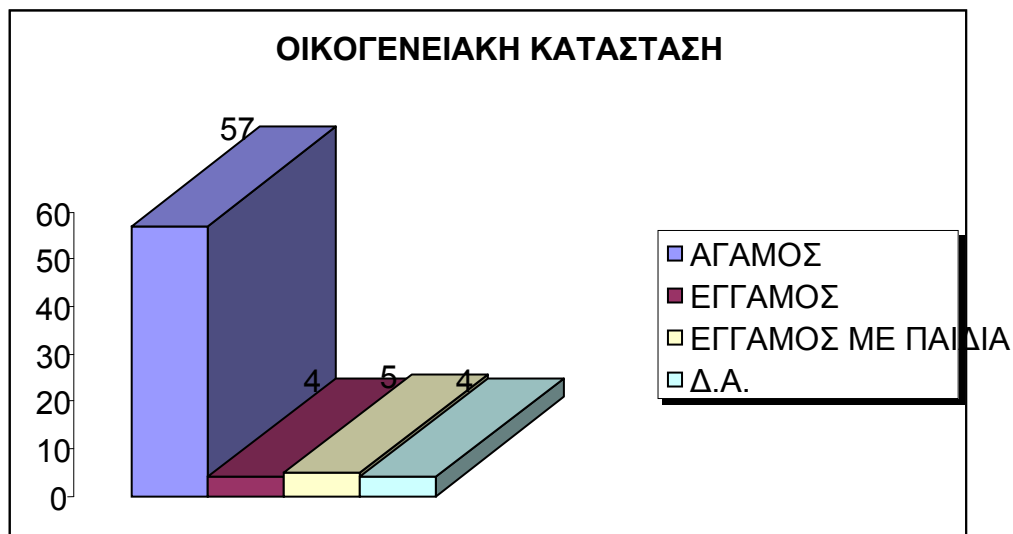
Αναφορικά με τις ηλικιακές ομάδες των ερωτηθέντων και όπως προκύπτει από τα στοιχεία της έρευνας οι 48 στους 70 ήταν άτομα ηλικίας 15-24 ετών, 20 στους 70 ήταν άτομα ηλικίας 25-34 ετών, στην ηλικία των 35-45 ετών ανήκουν 2 από τους 70 και κανείς από τα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο δεν ήταν στην ηλικία των 45 και πάνω.

2.1.1.2. Φύλο

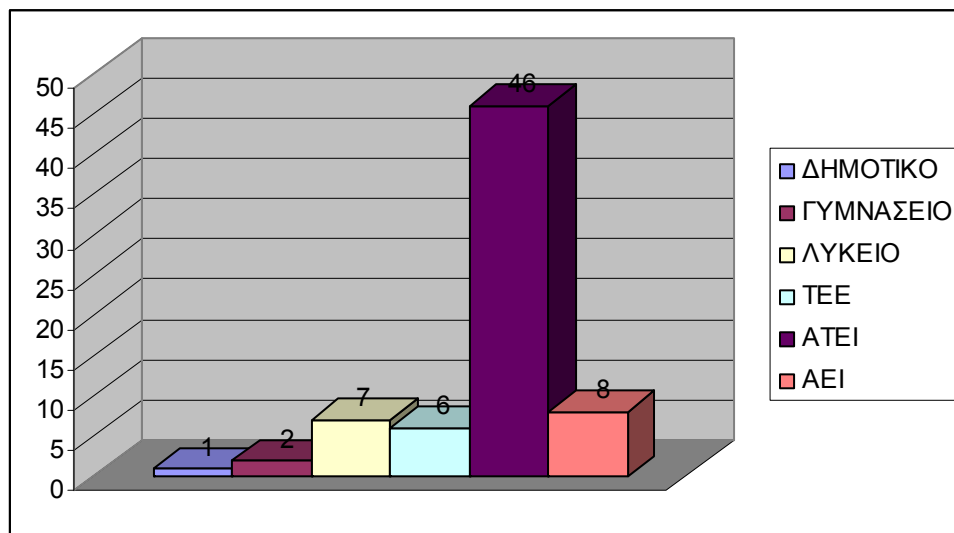
Τα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αυτό, ήταν 29 άνδρες, δηλαδή 41% και 41 γυναίκες- 59%.

2.1.1.3.Οικογενειακή κατάσταση

Από τους ερωτηθέντες οι 57 ήταν άγαμοι, 4 ήταν έγγαμοι, 5 ανήκουν στην κατηγορία των έγγαμων με παιδιά και 4 άτομα δεν έχουν απαντήσει.

2.1.1.4. Εκπαίδευση

Από τα 70 άτομα 1 έχει τελειώσει την εκπαίδευση του στο Δημοτικό, 2 στο Γυμνάσιο, 7 έχουν τελειώσει το Λύκειο. ΤΕΕ έχουν τελειώσει 6. Σε ΑΤΕΙ βρίσκονται η έχουν αποφοιτήσει 46 άτομα, ενώ 8 έχουν πτυχίο ΑΕΙ.

2.1.2. ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

2.1.2.1. Εδώ οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν αν έχουν επισκεφτεί κάποια χώρα στα τελευταία 3 χρόνια, πόσες φορές, πώς, ποιά ήταν η διάρκεια ταξιδιού και για ποιό σκοπό την επισκέφτηκαν.

Τα 23 από τα άτομα δεν έχουν ταξιδέψει στο εξωτερικό τα τελευταία 3 χρόνια. Τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις των υπολοίπων αναφέρονται παρακάτω.

Πίνακας 1.

ΕΥΡΩΠΗ	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΤΣΕΧΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΣΟΥΗΔΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΑΓΓΛΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΔΑΝΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ	ΓΑΛΛΙΑ	ΚΥΠΡΟΣ	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΕΛΒΕΤΙΑ
ΑΤΟΜΑ	3	3	2	1	1 3	3	1	6	2	1	1	5	8	1	2
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΣ	4	3	1 1	1	1 4	3	1	1 0	2	5	1	7	1 0	1	2
ΑΜΕΡΙΚΗ	ΚΟΥΒΑ	ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ	ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ												
ΑΤΟΜΑ	1	1	3												
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΣ	1	1	5												
Α Σ Ι Α	ΠΟΥΚΕΤ	ΣΥΡΙΑ	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	ΝΤΟΥΜΠΑΙ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ									
ΑΤΟΜΑ	1	1	1	1	1	2									
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΣ	1	2	1	1	1	3									
ΑΦΡΙΚΗ	ΜΑΡΟΚΟ	ΚΑΙΡΟ	ΑΙΓΥΠΤΟΣ												
ΑΤΟΜΑ	1	1	1												
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΣ	2	1	3												
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ															
ΑΤΟΜΑ	1														
ΕΠΙΣΚΕΦΕΙΣ	1														

Από τον Πίνακα 1 συμπεραίνονται τα παρακάτω:

Στην Ευρώπη έχουν ταξιδέψει τα περισσότερα άτομα-46, τα 41 από τα οποία έχουν ταξιδέψει σε χώρες της Ευρώπης μόνο 1 φορά τα τελευταία 3 χρόνια, από 8 άτομα - 2 φορές, ενώ λίγοι είναι αυτοί οι οποίοι έχουν ταξιδέψει πάνω από 3 φορές σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα.

Ο σκοπός ταξιδιού γενικά των ατόμων που έχουν ταξιδέψει έξω από την Ελλάδα τα τελευταία 3 χρόνια είναι διακοπές, ενώ λίγοι έχουν επισκεφτεί κάποια χώρα για άλλο σκοπό όπως για παράδειγμα επαγγελματικό ή σπουδές.

Αναφορικά με τις χώρες η Ιταλία κρατάει τη πρωτιά με 14 επισκέψεις στα τελευταία 3 χρόνια, ακολουθεί η Ρουμανία με 11, ενώ η Αγγλία και η Κύπρος έχουν από 10 επισκέψεις. 7 στα 70 άτομα έχουν ταξιδέψει στην Γαλλία, 5 στην Δανία, μετά έρχεται η Αυστρία με 4 επισκέψεις. Από 3 επισκέψεις μοιράζονται οι χώρες Τσεχία και η Ισπανία, από 2 - η Γερμανία και η Ελβετία, ενώ μόνο 1 σημειώνουν η Σουηδία, η Βουλγαρία, Βέλγιο και η Ουγγαρία.

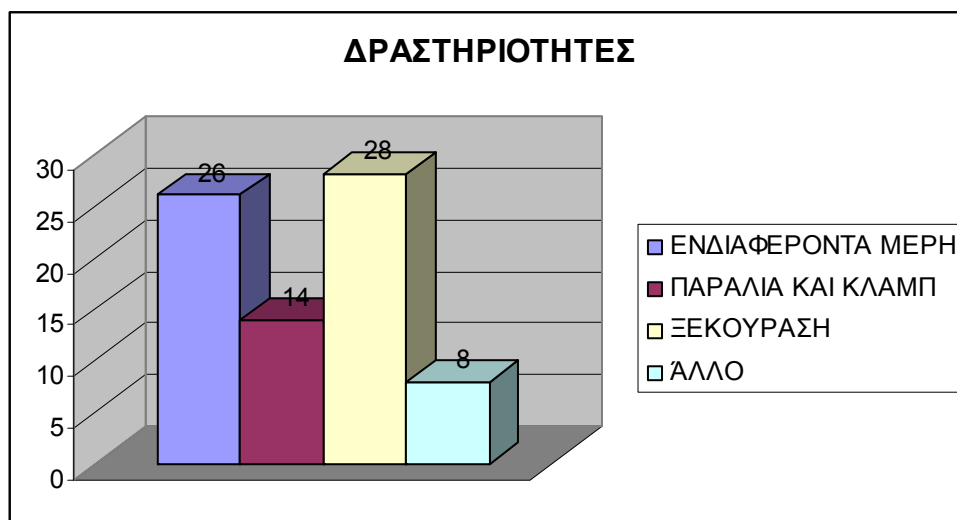
Στην Αμερική τα άτομα που έχουν ταξιδέψει τα τελευταία 3 χρόνια είναι αισθητά πιο λίγα-μόνο 5. Από αυτά 1 έχει πάει στην Κούβα, 1 στην Νέα Υόρκη και 3 άτομα δεν έχουν διευκρινίσει σε ποια από τις χώρες της Αμερικής έχουν ταξιδέψει.

Στην Ασία μερικούς εξωτικούς προορισμούς έχουν επισκεφτεί συνολικά 7 άτομα, αναλυτικά η χώρα είναι η Συρία με 2 επισκέψεις, οι Φιλιππίνες, η Πουκέτ, Ντουμπάϊ και η Ουκρανία με 1 επίσκεψη στα τελευταία 3 χρόνια και 2 από τους ερωτηθέντες έχουν αναφέρει ότι έχουν επισκεφτεί 3 φορές άλλα κράτη της Ασίας για τα οποία δεν αναφέρονται ονόματα.

Στην Αφρική 3 άτομα έχουν επισκεφτεί τις χώρες Μαρόκο, Καΐρο και Αιγύπτο με τις ανάλογες επισκέψεις 2, 1 και 3.

Στην Αυστραλία αναφέρεται 1 επίσκεψη από 1 άτομο τα τελευταία 3 χρόνια.

2.1.2.2. Δραστηριότητες στον τόπο επίσκεψης

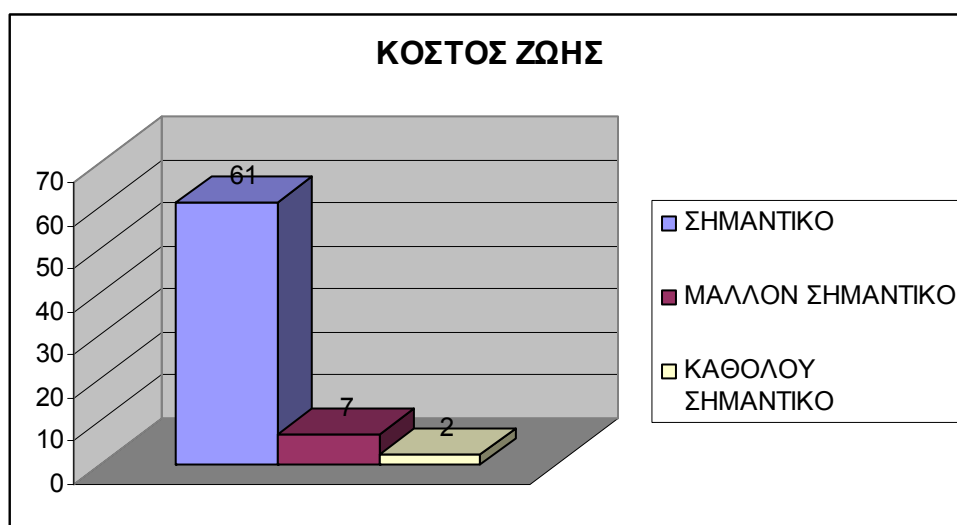
Τα άτομα που έχουν επισκεφτεί κάποια χώρα τα τελευταία 3 χρόνια έχουν ασκήσει τις ακόλουθες δραστηριότητες με τα ανάλογα ποσοστά:

- Επισκέφτηκαν ενδιαφέροντα μέρη όπου μπορεί κανείς να δει από κοντά τον τρόπο ζωής των ντόπιων και γνώρισαν καινούργια ήθη και έθιμα , επίσης επισκέφτηκαν ιστορικά μνημεία και μουσεία- 26 άτομα 37 %
- Πέρασαν αρκετές ώρες στην παραλία και τα βράδια διασκέδασαν στα night clubs-14 άτομα 20 %
- Απλά απόλαυσαν τις ώρες ξεκούρασης και ηρεμίας- 28 άτομα 40 %
- Άλλο -8 άτομα 11%,στις απαντήσεις των οποίων συναντάμε δραστηριότητες οι οποίες έχουν να κάνουν με μαθήματα πανεπιστημίου (ερωτηματολόγιο № 10), με μπίζνες (ερωτηματολόγιο № 19), με ψώνια (ερωτηματολόγιο № 23), με κάποιο είδος υποχρεώσεων (ερωτηματολόγιο № 28) όπως και με άλλες δραστηριότητες , τις οποίες οι υπόλοιποι ερωτηθέντες δεν έχουν αναφέρει.

2.1.3. ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Εδώ οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν πόσο σημαντικά θεωρούν κάποια από τα χαρακτηριστικά μιας χώρας , όπως κόστος ζωής η ασφάλεια, για να την επιλέξουν για τόπο επίσκεψής τους. Τα αποτελέσματα αναφέρονται αναλυτικά παρακάτω.

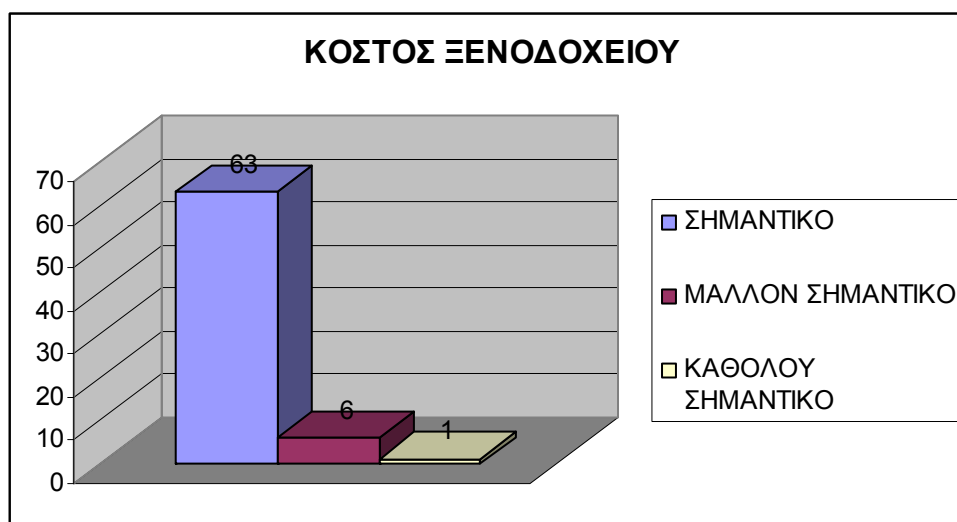
2.1.3.1. Κόστος ζωής στην χώρα επίσκεψης

Οι 61 από τα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο θεωρούν το επίπεδο του κόστους ζωής μιας χώρας σημαντικό χαρακτηριστικό για να την επισκεφτούν.

Οι 7 από αυτά τα άτομα το θεωρούν μάλλον σημαντικό και μόλις 2 το θεωρούν καθόλου σημαντικό.

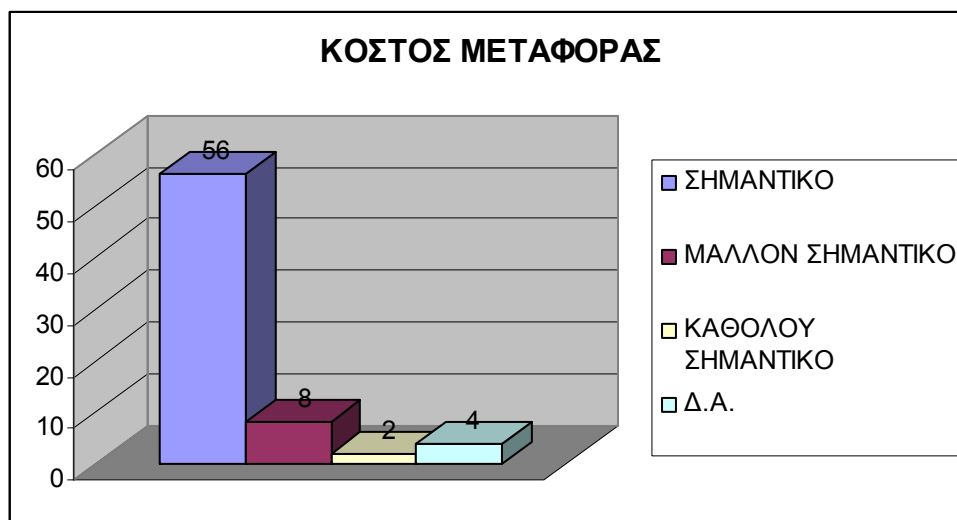
2.1.3.2. Κόστος ξενοδοχείου

Το κόστος ξενοδοχείου ενός τουριστικού προορισμού παίζει σημαντικό ρόλο για τους περισσότερους από τους ερωτηθέντες- 63 σε αριθμό.

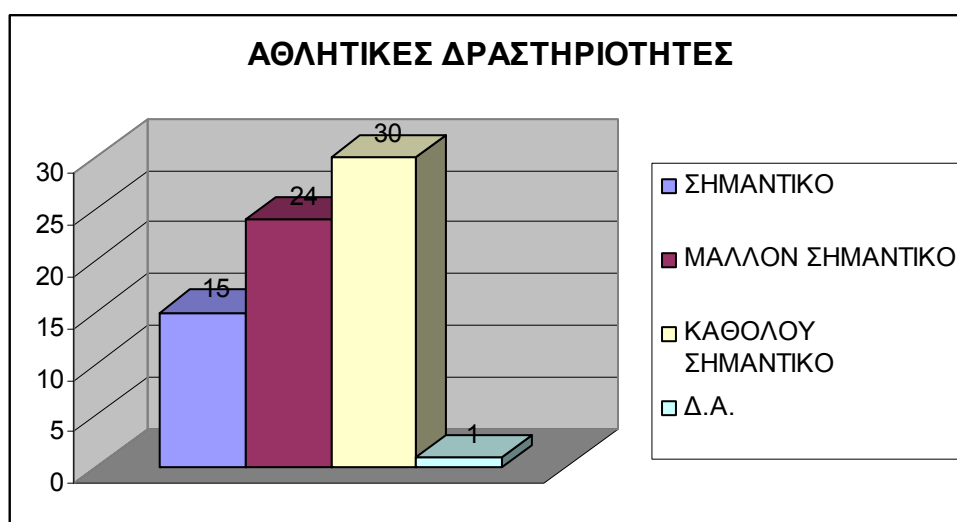
Οι 6 από αυτούς δεν είναι τόσο σίγουροι πόσο σημαντικό είναι το κόστος ξενοδοχείου, ενώ 1 άτομο μόνο το θεωρεί καθόλου σημαντικό.

2.1.3.3. Κόστος μεταφοράς

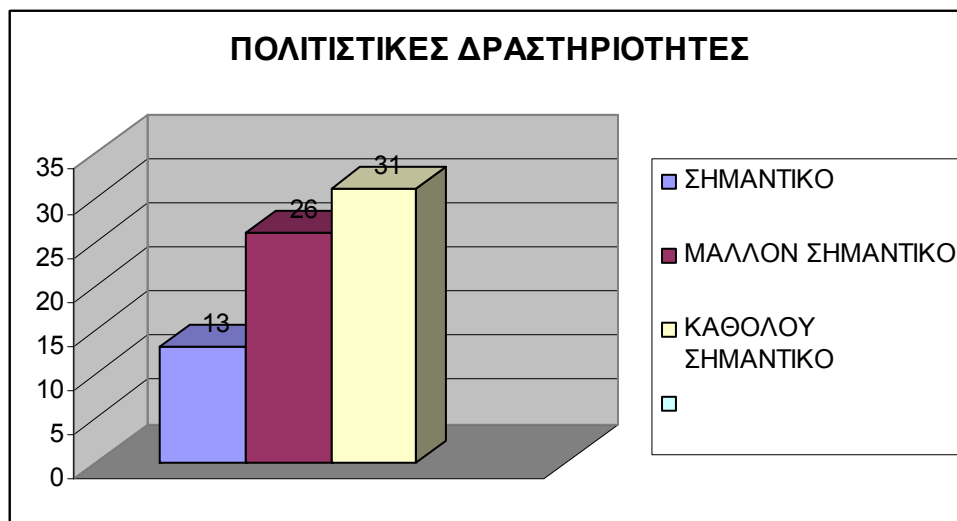
Από τα στοιχεία της έρευνας φάνηκε ότι το κόστος μεταφοράς προς / από και μέσα στην χώρα επίσκεψης είναι σημαντικό για τους 56 από τα άτομα που ρωτήθηκαν. Για 8 από αυτά δεν είναι σίγουροι πόσο σημαντικό είναι, ενώ για 2 άτομα από τα 70 δεν είναι καθόλου σημαντικό το κόστος μεταφοράς μιας χώρας. 4 δεν έχουν απαντήσει.

2.1.3.4. Ύπαρξη αθλητικών δραστηριοτήτων

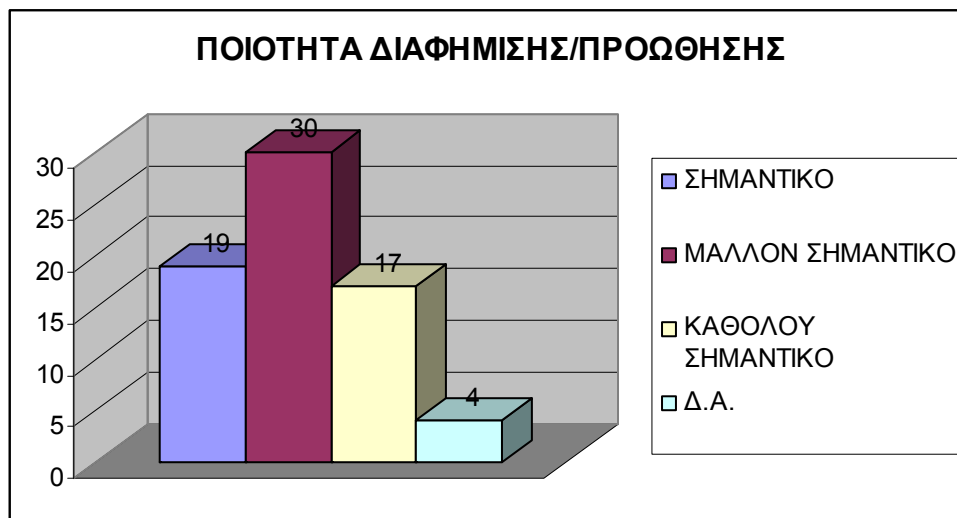
Εδώ φαίνεται από τις απαντήσεις ότι η ύπαρξη αθλητικών δραστηριοτήτων δεν παίζει πολύ μεγάλο ρόλο στην επιλογή προορισμού. Για τους 15 ερωτηθέντες είναι σημαντικό, ενώ 24 δεν είναι σίγουροι πόσο σημαντικό είναι και 30 το θεωρούν καθόλου σημαντικό, 1 άτομο δεν έχει απαντήσει.

2.1.3.5. Ύπαρξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων

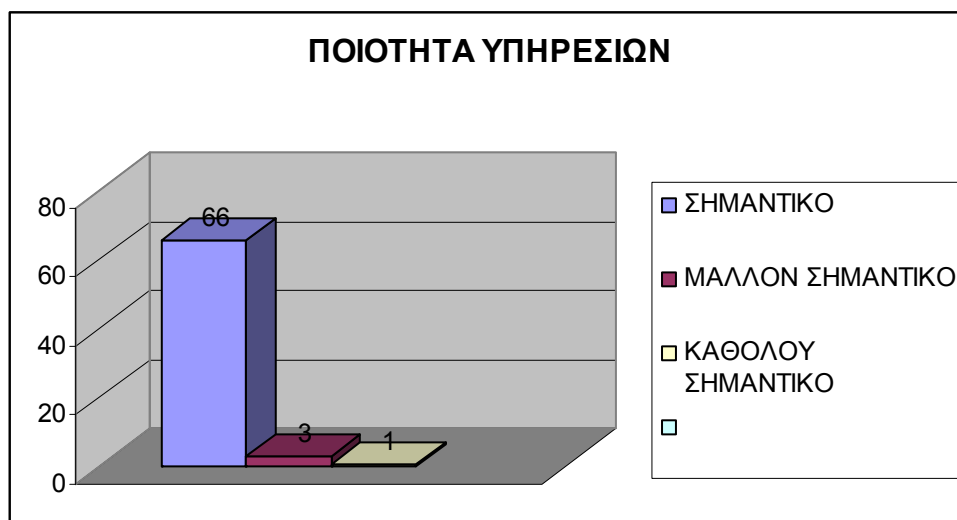
Η ύπαρξη πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε μια χώρα είναι σημαντική για 13 από τα άτομα για να επιλέξουν αυτή την χώρα για τουριστικό προορισμό τους, για 26 από τα άτομα είναι μάλλον σημαντική, ενώ οι περισσότεροι 31 έχουν απαντήσει ότι καθόλου δεν παίζει σημαντικό ρόλο.

2.1.3.6. Ποιότητα διαφήμισης / προώθησης στα ΜΜΕ

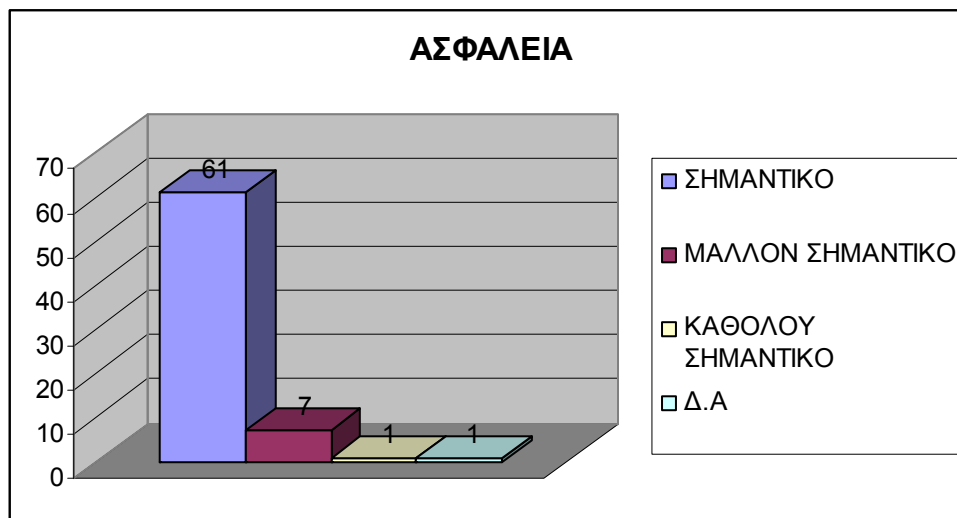
Η ποιοτική διαφήμιση και η καλά οργανωμένη προώθηση μιας χώρας είναι σημαντικά για 19 ερωτηθέντες, οι 30 τα θεωρούν μάλλον σημαντικά, ενώ για 17 άτομα οι ποιότητα της διαφήμισης και της προώθησης δεν είναι καθόλου σημαντικά. 4 άτομα δεν έχουν απαντήσει.

2.1.3.7. Ποιότητα υπηρεσιών

Σημαντική είναι η ποιότητα υπηρεσιών για 66 από τα άτομα που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο. Μόνο 3 από αυτούς δεν την θεωρούν τόσο σημαντική, ενώ μόλις για 1 άτομο δεν είναι καθόλου σημαντική.

2.1.3.8. Ασφάλεια

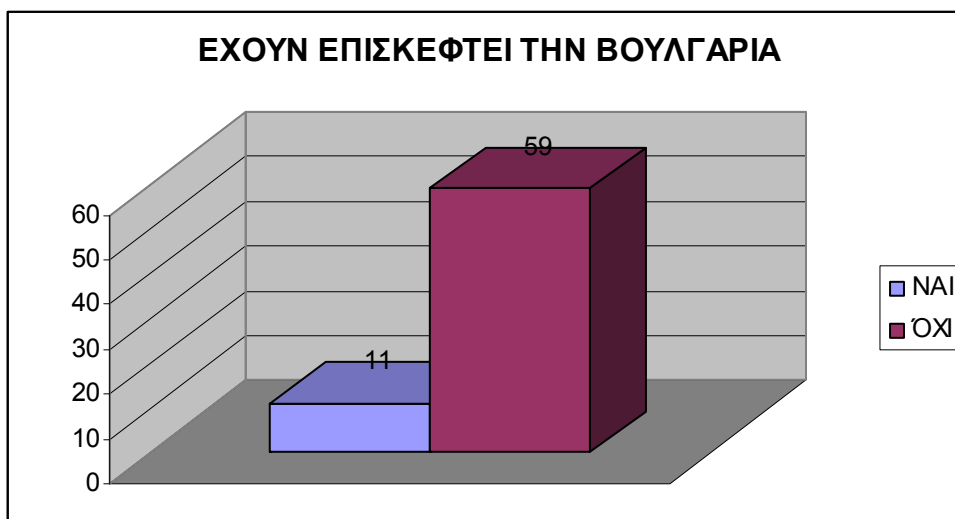
Οι περισσότεροι ερωτηθέντες 61 έχουν απαντήσει ότι θεωρούν σημαντικό να υπάρχει ασφάλεια σε μια χώρα για να την επισκεφτούν, 7 άτομα την θεωρούν μάλλον σημαντική, ενώ για 1 άτομο δεν είναι καθόλου σημαντική η ασφάλεια, 1 άτομο δεν έχει απαντήσει.

2.1.3.9. Άλλο χαρακτηριστικό

Εδώ οι ερωτηθέντες μπόρεσαν να αναφέρουν κάποιο άλλο χαρακτηριστικό, το οποίο δεν αναγράφεται πιο πάνω και το οποίο θεωρούν σημαντικό.

Στο ερωτηματολόγιο № 10 αναφέρεται η **διασκέδαση** ως σημαντικό χαρακτηριστικό για να επισκεφτεί κάποιος μια χώρα, ενώ στο ερωτηματολόγιο № 47 αναφέρεται η **υγεία** ως ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά.

Στην συνέχεια του ερωτηματολογίου οι ερωτηθέντες απαντούν στην ερώτηση αν έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία. Αναλυτικά:

Ανάλογα με την απάντηση σε αυτή την ερώτηση οι ερωτηθέντες συνεχίζουν αντίστοιχα εάν έχουν απαντήσει ΝΑΙ -στην δεύτερη σελίδα και εάν ΟΧΙ –στην τρίτη σελίδα.

Τα αναλυτικά αποτελέσματα από την δεύτερη σελίδα αναφέρονται πιο κάτω, και στην συνέχεια ακολουθούν τα αποτελέσματα της τρίτης σελίδας.

Στην δεύτερη σελίδα του ερωτηματολογίου οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις που έχουν να κάνουν με τις εντυπώσεις που τους έμειναν από την επίσκεψή τους στην Βουλγαρία, όπως και να αναφέρουν με ποιο τρόπο την επισκέφτηκαν.

2.2. ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

2.2.1. Ερώτηση №1

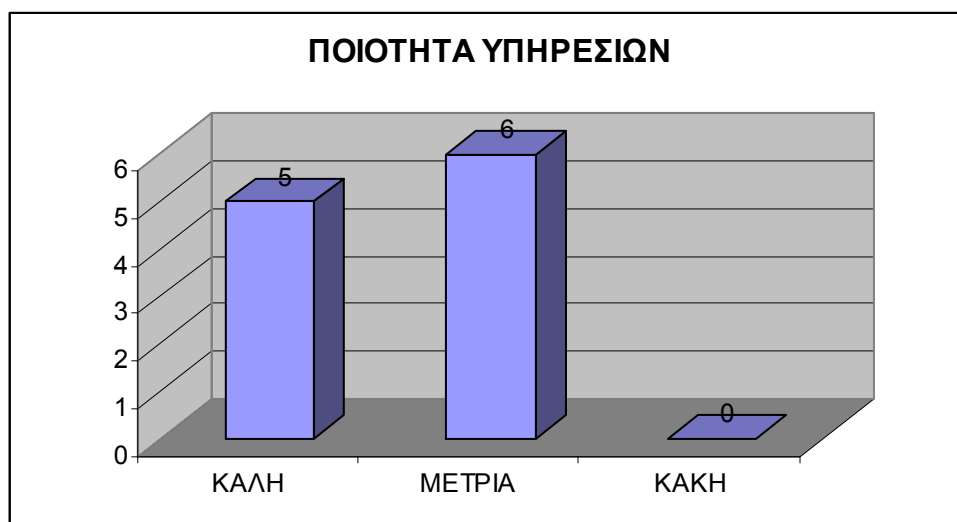
Ποιές λέξεις σας έρχονται στο μυαλό όταν σκέφτεστε την χώρα Βουλγαρία;

Αυτή η ερώτηση τοποθετήθηκε στο ερωτηματολόγιο για να μπορούν οι ερωτηθέντες να εκφράσουν ελεύθερα τις πρώτες εντυπώσεις που τους προκάλεσε η Βουλγαρία, είτε θετικές, είτε αρνητικές. Αναλυτικά:

<i>ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ</i>	<i>ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ</i>	<i>ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ</i>	<i>ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ</i>
5	<i>Όμορφη χώρα</i>	3	<i>Πρωτόγονη</i>
2	<i>Χαμηλές τιμές</i>	1	<i>Κομμουνισμός</i>
1	<i>Φιλοξενία</i>	1	<i>Έλλειψη αστυνόμευσης</i>
1	<i>Ωραιές γυναίκες</i>	1	<i>20 χρόνια πίσω</i>
1	<i>Φίλους</i>	1	<i>Ψυχρή</i>
1	<i>Εξερευνήσιμη</i>		
1	<i>Πολλά υποσχόμενη ανάπτυξη</i>		

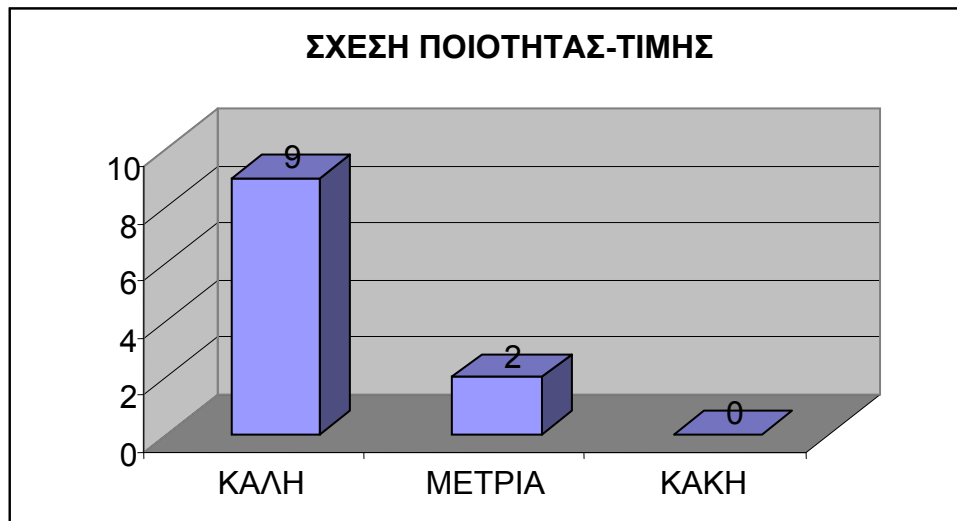
Στην συνέχεια εξετάζονται κάποιοι παράγοντες όπως ποιότητα υπηρεσιών, κόστος ζωής και επίπεδο φιλοξενίας της χώρας και πώς θα τα βαθμολογούσαν οι ερωτηθέντες.

2.2.2. Ποιότητα υπηρεσιών

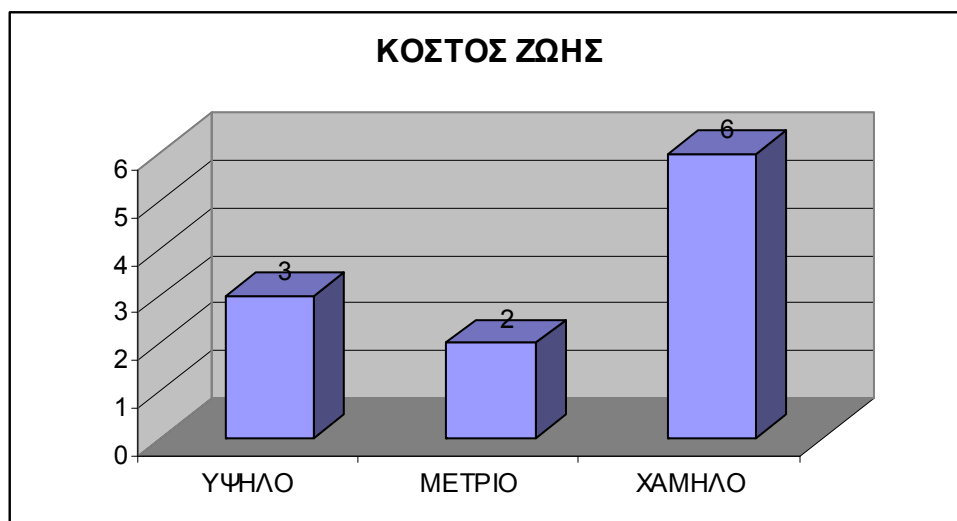
Οι 6 στους 11 θεωρούν την ποιότητα υπηρεσιών στην Βουλγαρία μέτρια, με 1 άτομο λιγότερο τη θεωρούν καλή και κανείς δεν έχει απαντήσει ότι τη βρίσκει κακή.

2.2.3. Σχέση ποιότητας-τιμής

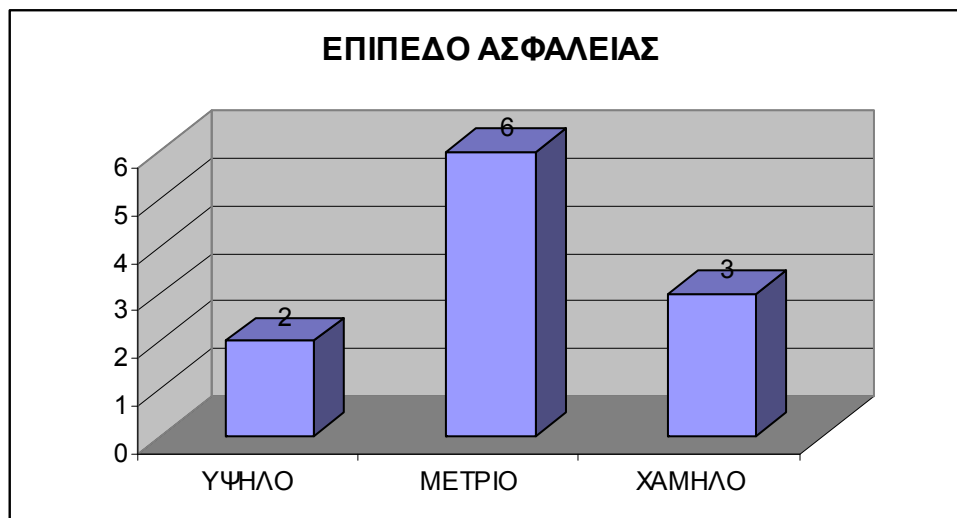
Οι περισσότεροι θεωρούν τη σχέση ποιότητας-τιμής καλή, ενώ μόνο 2 τη βαθμολογούν ως μέτρια.

2.2.4. Κόστος ζωής

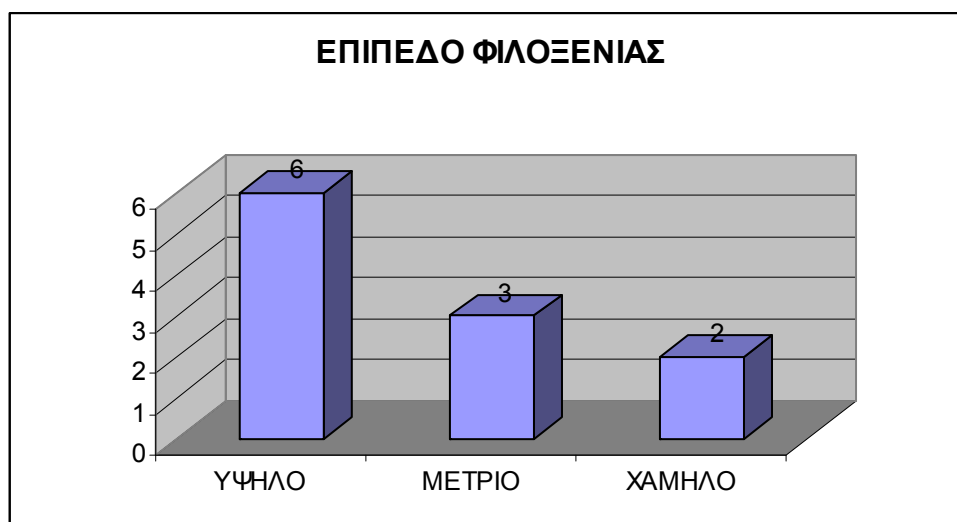
6 από τα άτομα βλέπουν το κόστος ζωής στην χώρα ως χαμηλό, 3 το θεωρούν υψηλό, ενώ 2 –μέτριο.

2.2.5. Επίπεδο ασφάλειας

2 στους 11 θεωρούν το επίπεδο ασφάλειας στην Βουλγαρία υψηλό, οι περισσότεροι 6 το βαθμολογούν ως μέτριο, ενώ για 3 άτομα το επίπεδο ασφάλειας είναι χαμηλό.

2.2.6. Επίπεδο φιλοξενίας

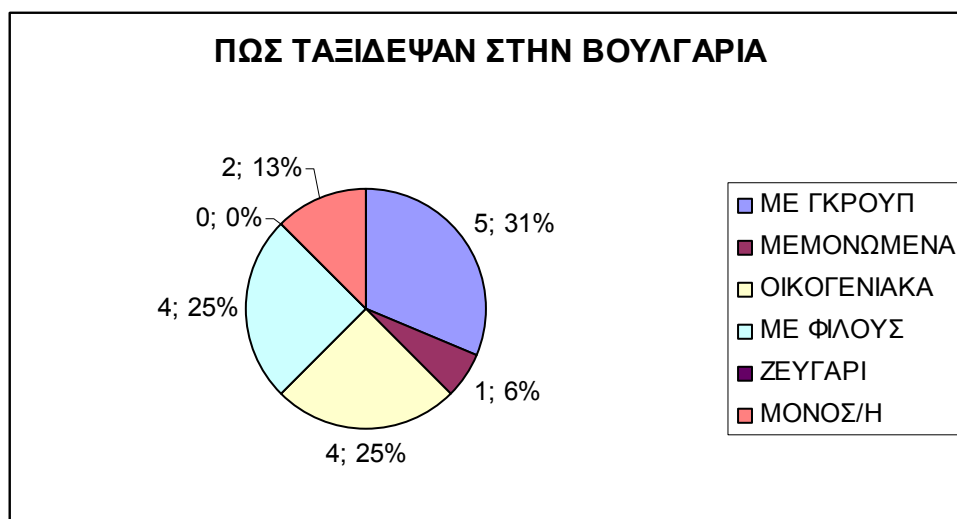
Η φιλοξενία στην Βουλγαρία θεωρείται σε υψηλό επίπεδο από 6 άτομα που έχουν επισκεφτεί τη χώρα. 3 άτομα το βλέπουν ως μέτριο, ενώ 2 το έχουν βαθμολογήσει ως χαμηλό επίπεδο φιλοξενίας.

2.2.7. Κλιματολογικές συνθήκες

Οι κλιματολογικές συνθήκες φάνηκαν καλές για τα περισσότερα άτομα - 7, οι 3 δεν έμειναν και τόσο ευχαριστημένοι από τον καιρό που έκανε στην Βουλγαρία κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους. 1 άτομο έμεινε δυσαρεστημένο από τις κλιματολογικές συνθήκες και τις θεωρεί κακές.

2.2.8. Στην συνέχεια τα άτομα που επισκέφτηκαν την Βουλγαρία καλούνται να απαντήσουν πώς ταξίδεψαν και με τι μέσο.

2.2.9.

Οι περισσότεροι έχουν ταξιδέψει οδικώς - 6 άτομα, με μόλις 1 άτομο λιγότερο έχουν χρησιμοποιήσει το αεροπλάνο ως μέσο μεταφοράς τους στην Βουλγαρία.

2.2.10.

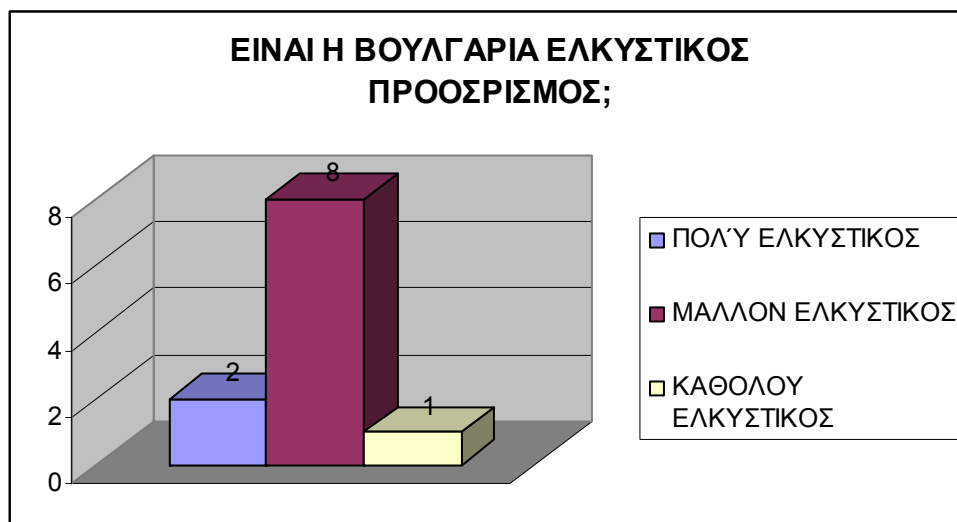
Ακολουθούνται ερωτήσεις όπου τα άτομα μπορούν ελεύθερα να εκφράσουν τις εντυπώσεις τους από την Βουλγαρία, διακρίνοντάς τες σε θετικές και αρνητικές.

Αναλυτικά:

Στην ερώτηση : *τι σας έμεινε αξέχαστο από την επίσκεψή σας στην Βουλγαρία*, οι ερωτηθέντες απαντούν:

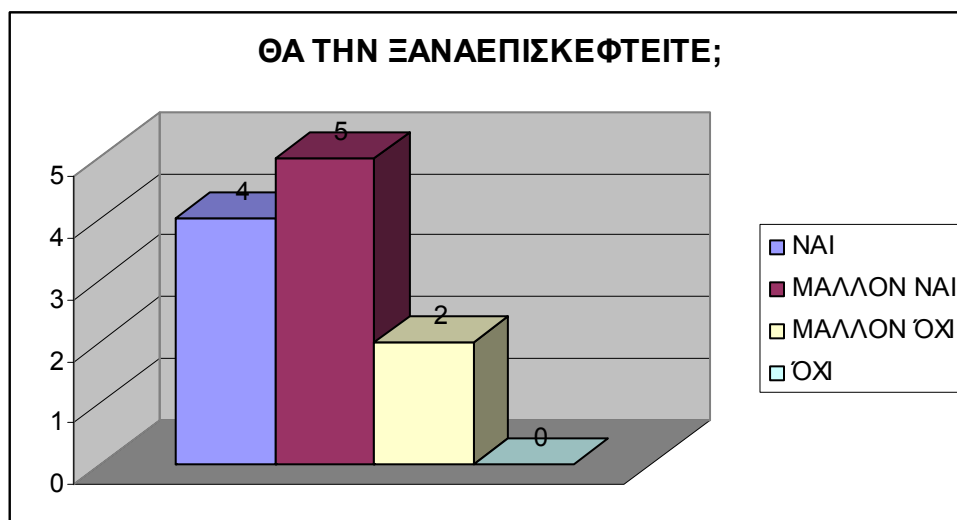
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΘΕΤΙΚΕΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ
3	<i>Φυσική ομορφιά</i>	2	<i>Τρομακτική αστυνόμευση</i>
3	<i>Χαμηλές τιμές</i>	2	<i>Άδειες πόλεις, φόβος κλοπής</i>
1	<i>Τέλειο ξενοδοχείο</i>	1	<i>Αναρχία</i>
1	<i>Αξιοθέατα</i>	1	<i>Φτώχεια</i>
1	<i>Αίσθηση σαν να ζεις σε άλλη εποχή</i>	1	<i>Προβλήματα στα σύνορα(ζήτησαν έμμεσα χρήματα)</i>
1	<i>Όμορφες γυναίκες</i>	1	<i>Διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα</i>

2.2.11. Η επόμενη ερώτηση σε αυτή τη σελίδα έχει να κάνει με την αντίληψη των ατόμων αυτών σχετικά με το πόσο ελκυστικό βρίσκουν τον προορισμό Βουλγαρία.

2 άτομα θεωρούν τη Βουλγαρία ως πολύ ελκυστικό τουριστικό προορισμό, οι 8 από τους ερωτηθέντες δεν είναι τόσο σίγουροι πόσο ελκυστική είναι, ενώ μόνο 1 άτομο θεωρεί ότι η Βουλγαρία δεν είναι καθόλου ελκυστικός προορισμός.

2.2.12.

4 από τα 11 άτομα είναι σίγουροι ότι θέλουν να επισκεφτούν την Βουλγαρία στα επόμενα 3 χρόνια, 5 από αυτά μάλλον θα την επισκεφτούν, μόλις 2 μάλλον δεν θα την

επισκεφτούν , ενώ κανείς δεν ήταν απόλυτα αρνητικός στην απάντηση αυτής της ερώτησης.

2.2.12.

Εδώ παρακολουθούμε ίσιο αριθμό απαντήσεων των ατόμων που είναι σίγουροι ότι θα ταξιδέψουν τα επόμενα 3 χρόνια στην Βουλγαρία και αυτών που μάλλον θα ταξιδέψουν. 1 άτομο έχει απαντήσει αρνητικά σε αυτή την ερώτηση.

2.3. ΤΡΙΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Στις ερωτήσεις αυτής της σελίδας απαντούν τα άτομα που δεν έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία. Από τα ερωτηματολόγια φαίνεται ότι ο αριθμός αυτών των ατόμων ανέρχεται στα 59 άτομα.

Η πρώτη ερώτηση αυτής της σελίδας είναι ελεύθερου τύπου και οι ερωτηθέντες μπορούν να αναφέρουν τις εντυπώσεις τους γενικά για την χώρα Βουλγαρία, που έχουν σχηματίσει από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, από γνωστά τους πρόσωπα που την έχουν επισκεφτεί κ.α. Στην συνέχεια ανακρίνονται κάποια χαρακτηριστικά όπως το κόστος ζωής και η φιλοξενία της χώρας.

Τα άτομα αυτά καλούνται να αναφέρουν πώς φαντάζουν ότι είναι η κατάσταση στην Βουλγαρία, αν σκοπεύουν μέσα στα επόμενα 3 χρόνια να την επισκεφτούν, πώς και με τι σκοπό, όπως επίσης εκφράζουν γνώμη σχετικά με το πόσο ελκυστικό και ασφαλή τουριστικό προορισμό βρίσκουν την Βουλγαρία.

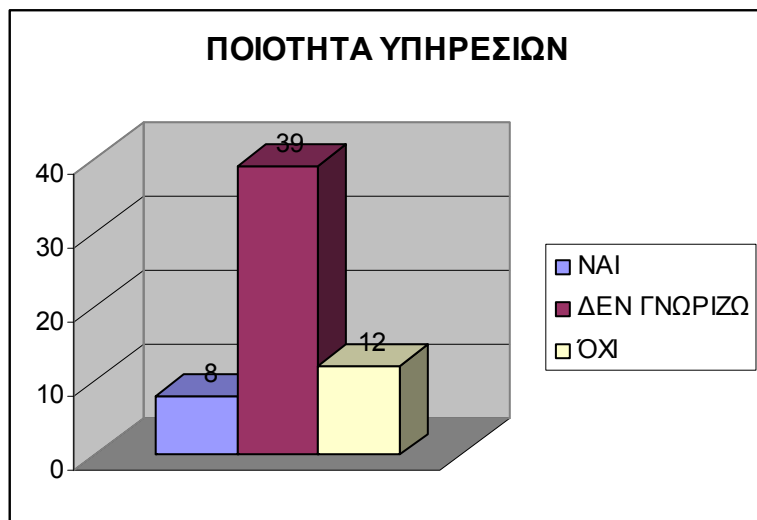
2.3.1. Ερώτηση №1

Εδώ εκφράζονται ελεύθερα θετικές και αρνητικές εντυπώσεις που τα άτομα έχουν σχηματίσει για την Βουλγαρία.

<i>ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ</i>	<i>ΘΕΤΙΚΕΣ</i>	<i>ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ</i>	<i>ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ</i>
3	<i>Βουνα, δάση, λουλούδια, ύπαιθρο</i>	3	<i>Φτώχεια</i>
9	<i>Χιόνια, χιονοδρομικά, σκι</i>	1	<i>Χαμηλό κόστος ζωής</i>
1	<i>Μαύρη θάλασσα</i>	3	<i>Μετανάστες</i>
12	<i>Γείτονες</i>	1	<i>Ελλιπής ανάπτυξη</i>
1	<i>Ωραίες γυναίκες</i>	1	<i>Φτωχό βιοτικό επίπεδο</i>
1	<i>Αγροτικές δραστηριότητες</i>	1	<i>Εκμετάλλευση γυναικών</i>
1	<i>Αναπτυσσόμενη χώρα</i>	1	<i>Ανεργία</i>
1	<i>Κοντινός προορισμός</i>	1	<i>Πείνα</i>
1	<i>Νέος μέλος ΕΕ</i>	1	<i>Κλεψιά</i>
7	<i>Φτηνά ψώνια</i>	1	<i>Χάλια</i>
2	<i>Φτηνός προορισμός</i>	1	<i>Κομμουνισμός</i>
1	<i>Φτηνά πανεπιστήμια</i>		
1	<i>Χαμηλές τιμές</i>		
3	<i>Σόφια</i>		
1	<i>Στοιτσκοφ</i>		

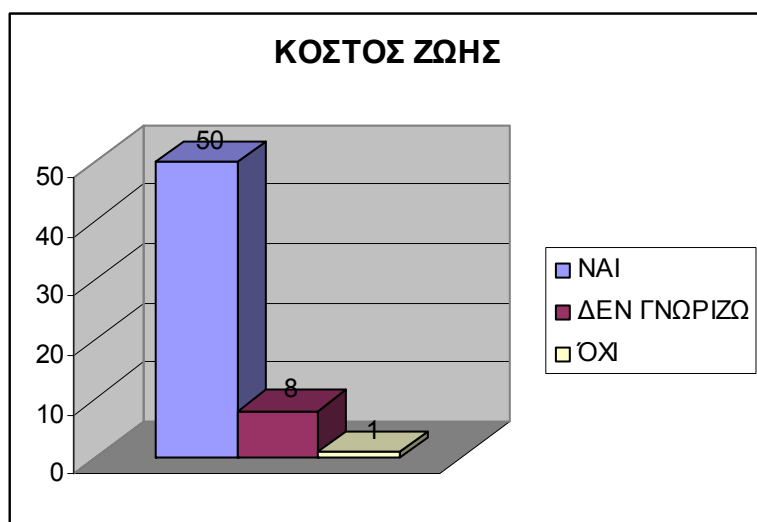
Στην συνέχεια εξετάζονται κάποια χαρακτηριστικά της χώρας. Αναλυτικότερα:

2.3.2. Ποιότητα υπηρεσιών

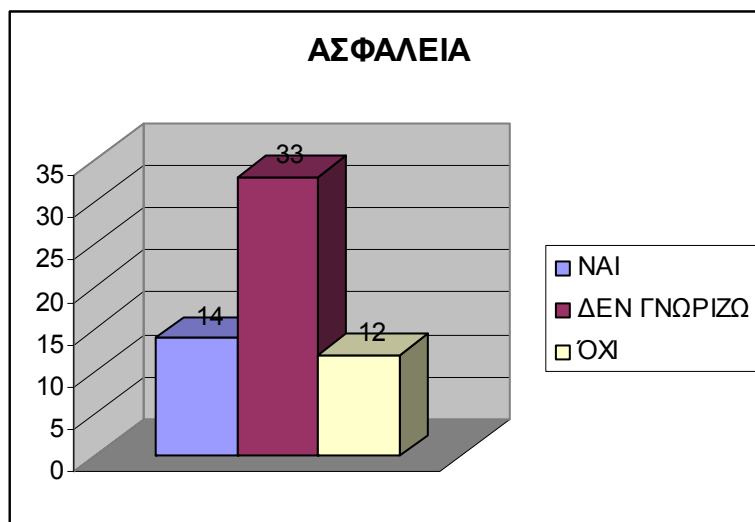
8 από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η ποιότητα των υπηρεσιών στην Βουλγαρία είναι καλή. Οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν σε τι επίπεδο βρίσκεται η ποιότητα υπηρεσιών , ενώ 12 άτομα έχουν την εντύπωση ότι η ποιότητα υπηρεσιών δεν πρέπει να είναι και τόσο καλή.

2.3.3. Κόστος ζωής

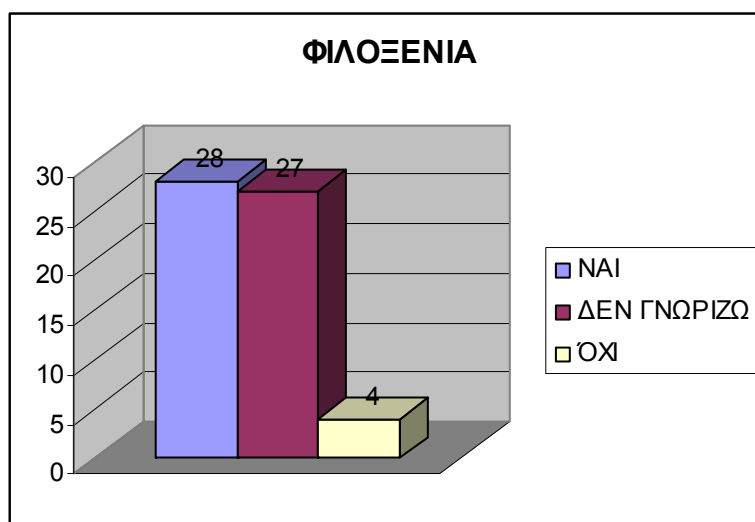
Στην ερώτηση αν θεωρούν ότι το κόστος ζωής στην Βουλγαρία είναι χαμηλό 50 από τους ερωτηθέντες έχουν απαντήσει θετικά, 8 δεν γνωρίζουν, ενώ μόνο 1 άτομο διαφωνεί με αυτή τη δήλωση.

2.3.4. Ασφάλεια

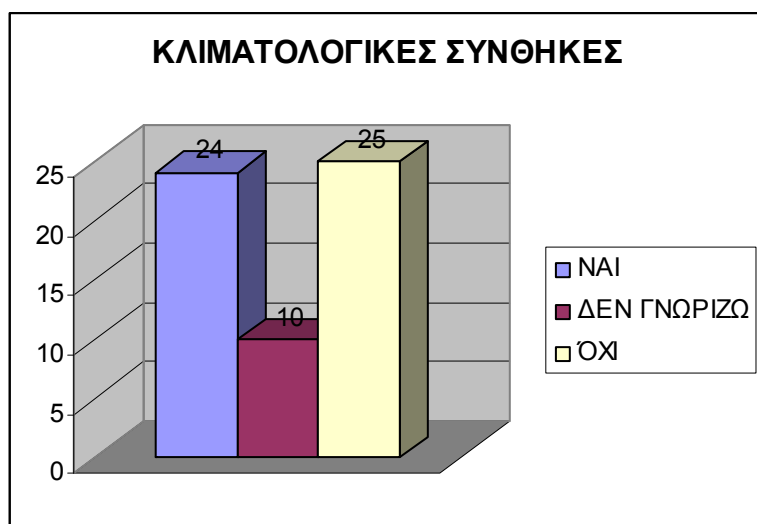
Λίγα άτομα πιστεύουν ότι η επίπεδο ασφάλειας στην χώρα είναι καλό, οι περισσότεροι δεν έχουν ιδέα αν η Βουλγαρία είναι ασφαλής τόπος, ενώ 12 άτομα θεωρούν ότι δεν υπάρχει ασφάλεια εκεί.

2.3.5. Φιλοξενία

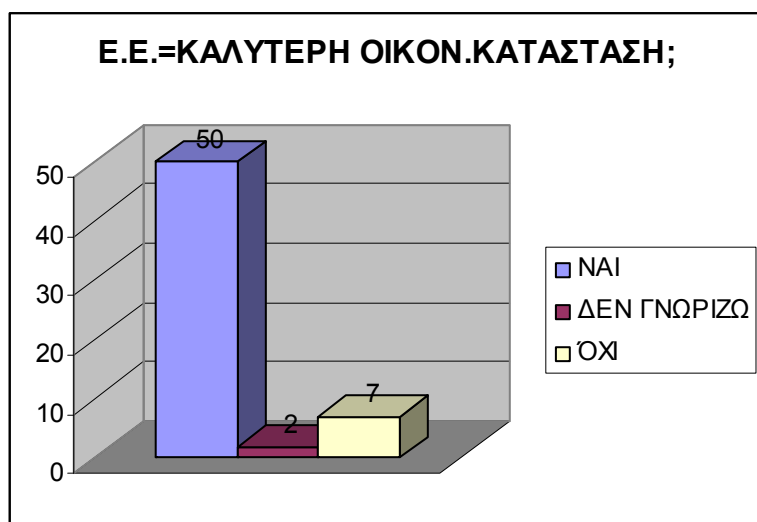
Με τη δήλωση ότι ο λαός της Βουλγαρίας είναι φιλόξενος συμφωνούν 28 άτομα, με ένα λιγότερο δεν γνωρίζουν κατά πόσο υπάρχει φιλοξενία, ενώ 4 άτομα πιστεύουν ότι οι Βούλγαροι δεν είναι φιλόξενοι.

2.3.6. Κλιματολογικές συνθήκες

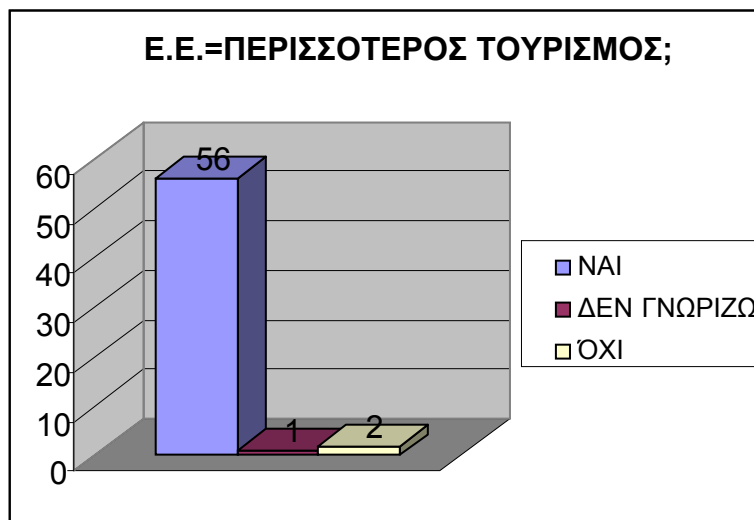
Εδώ ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι όσοι θεωρούν ότι οι κλιματολογικές συνθήκες στην Βουλγαρία είναι καλές, άλλοι τόσοι και με 1 άτομο περισσότερο δεν πιστεύουν ότι είναι καλές. 10 άτομα δεν γνωρίζουν τι κλιματολογικές συνθήκες επικρατούν στην χώρα.

2.3.7. Η οικονομική κατάσταση της Βουλγαρίας και η Ε.Ε.

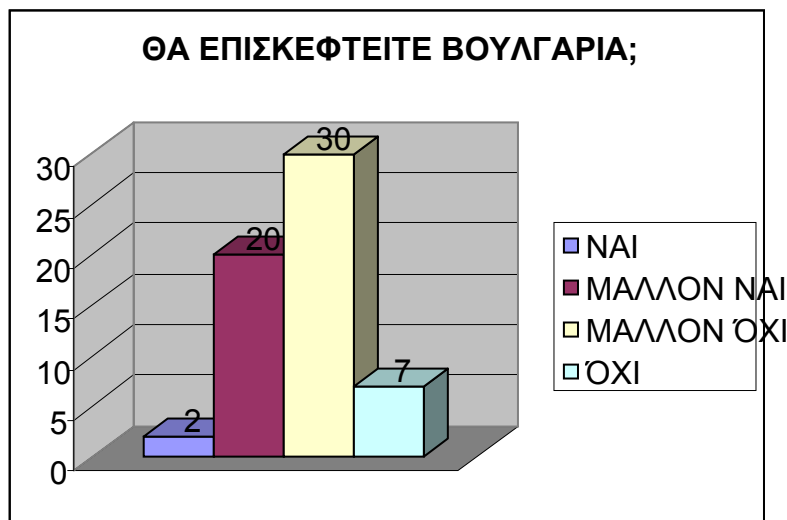
Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων 50 συμφωνούν ότι η ένταξη της Βουλγαρίας στην Ε.Ε. θα συμβάλει στην οικονομική της ανάπτυξης, 2 άτομα δεν γνωρίζουν κατά πόσο ισχύει αυτό, ενώ 7 άτομα διαφωνούν.

2.3.8. Ο τουρισμός της Βουλγαρίας και η Ε.Ε.

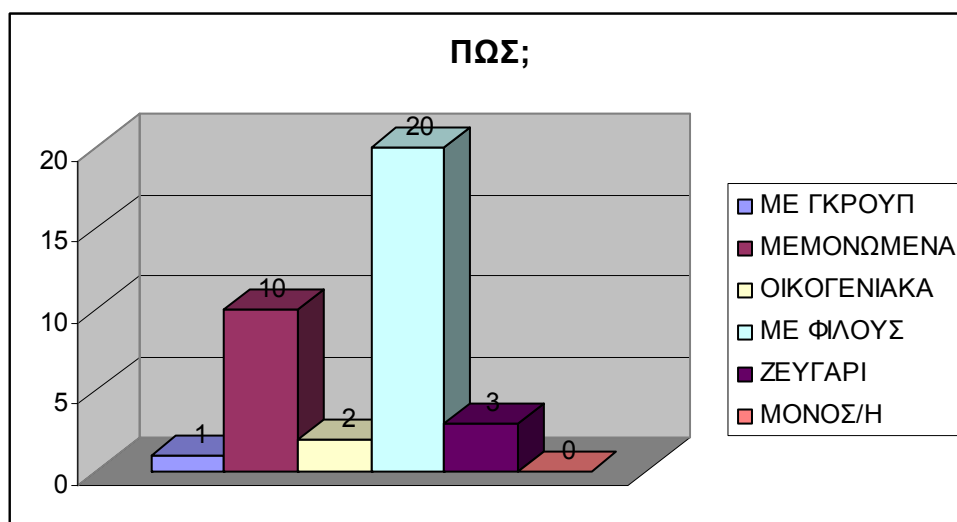
Οι περισσότεροι 56 πιστεύουν ότι η ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. θα συμβάλει θετικά στην εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός, 2 άτομα διαφωνούν με αυτή τη δήλωση, ενώ μόνο 1 δεν γνωρίζει τι συνέπειες θα έχει η συμμετοχή της χώρας στην Ε.Ε.

2.3.9. Θα επισκεφτείτε την Βουλγαρία;

Σε αυτή την ερώτηση τα 30 από τα 59 άτομα έχουν απαντήσει ότι μάλλον δεν θα επισκεφτούν την χώρα Βουλγαρία, με 10 λιγότερο σημειώνουν ότι μπορεί να την επισκεφτούν, μόλις 2 άτομα είναι σίγουροι ότι θέλουν να πάνε στην Βουλγαρία, ενώ 7 άτομα δεν πρόκειται να πάνε.

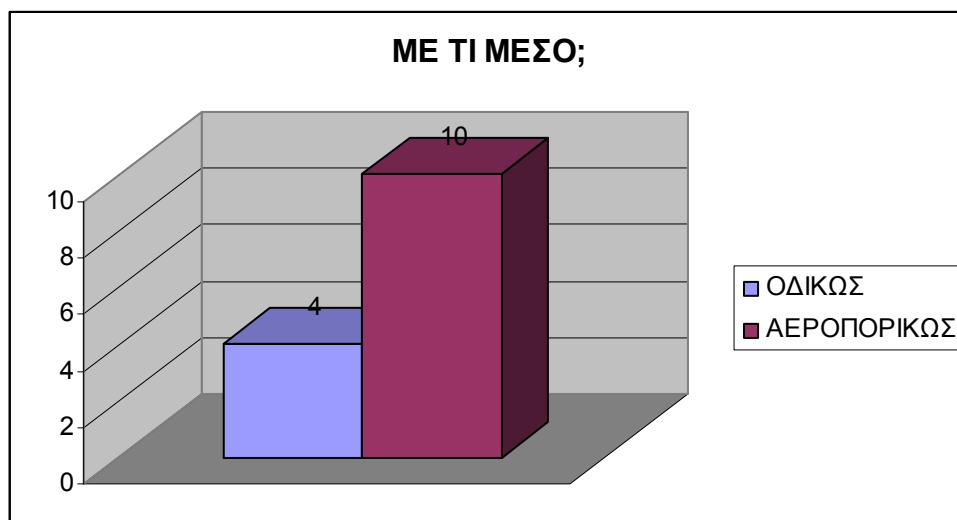
2.3.10. Πώς;

Όσο αφορά το πώς θα την επισκεφτούν οι ερωτηθέντες έχουν απαντήσει ότι προτιμούν να πάνε με φίλους 20 άτομα, λιγότεροι θα ταξιδεύανε μεμονωμένα -10 άτομα, ενώ πολύ λίγοι είναι αυτοί, οι οποίοι θέλουν να πάνε οικογενειακά -2

άτομα, ζευγάρι -3 άτομα ή με γκρούπ 1 άτομο, κανείς δεν σκοπεύει να ταξιδέψει στην Βουλγαρία μόνος / η.

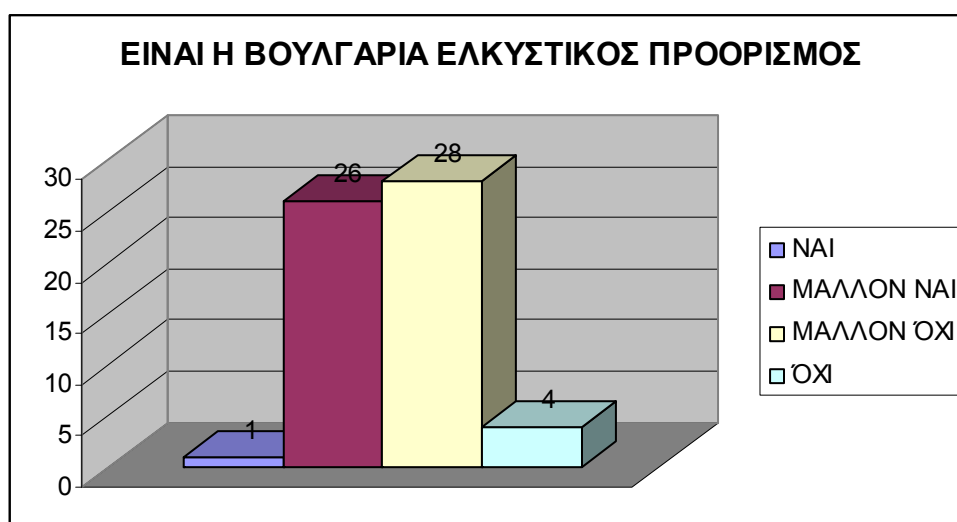
2.3.11. Με τι μέσο;

Εδώ οι περισσότεροι απαντούν ότι θα πραγματοποιούσανε το ταξίδι τους στην Βουλγαρία αεροπορικώς, ενώ πιο λίγοι είναι εκείνοι, οι οποίοι θα ταξίδευαν οδικώς.

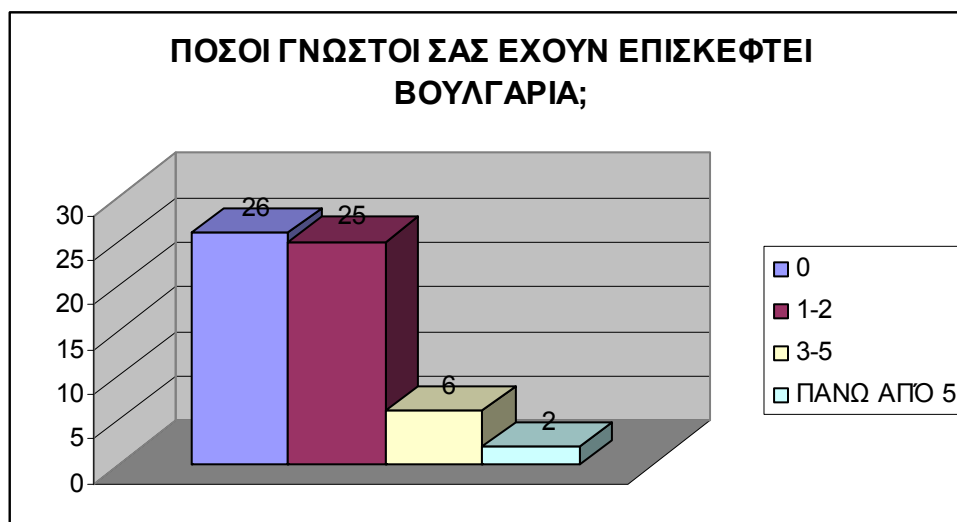
Ως σκοπός αναφέρουν διακοπές, εκδρομή, αναψυχή ή απλώς βόλτα και 1 άτομο θα ήθελε να επισκεφτεί την Βουλγαρία για ψώνια.

2.3.12. Είναι η Βουλγαρία ελκυστικός τουριστικός προορισμός;

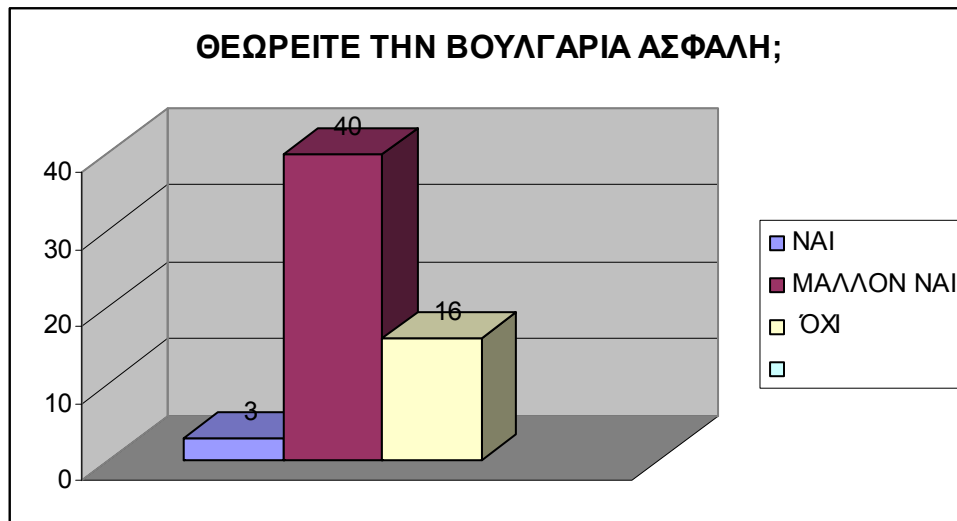
Στην ερώτηση αυτή οι περισσότερες απαντήσεις είναι αρνητικές: 28 άτομα δεν θεωρούν την Βουλγαρία ελκυστικό τουριστικό προορισμό, 4 είναι κάθετοι ότι η χώρα δεν είναι καθόλου ελκυστική για τους τουρίστες, ενώ θετικά έχουν απαντήσει 27 άτομα, μόνο 1 από τα οποία θεωρεί την χώρα απόλυτα ελκυστικό προορισμό.

2.3.13. Πόσα από τα άτομα που γνωρίζετε την έχουν επισκεφτεί;

Για την απάντηση της προηγούμενης ερώτησης έχει συμφέρι το γεγονός ότι οι περισσότεροι ερωτηθέντες γνωρίζουν άτομα τα οποία έχουν είδη επισκεφτεί την Βουλγαρία. Αναλυτικά: 25 άτομα γνωρίζουν από 1 έως 2 άτομα που έχουν πάει στην γειτονική τους χώρα, 6 ερωτηθέντες- από 3 έως 5 άτομα, μόνο 2 άτομα έχουν πάνω από 5 γνωστούς επισκέπτες της Βουλγαρίας και 26 από τους ερωτηθέντες δεν γνωρίζουν κανένα άτομο το οποίο να έχει πάει.

2.3.14.Θεωρείτε την Βουλγαρία ασφαλής τόπος διακοπών;

Σε αυτή την ερώτηση οι περισσότεροι 40 ερωτηθέντες δεν είναι σίγουροι πόσο ασφαλής μπορεί να είναι η Βουλγαρία, 16 άτομα πιστεύουν ότι δεν υπάρχει ασφάλεια, ενώ μόλις 3 άτομα θεωρούν ότι η ασφάλεια στην χώρα πρέπει να βρίσκεται σε καλό επίπεδο.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ο τουρισμός αποτελείται μια σύγχρονη βιομηχανία η οποία αλλάζει και εξελίσσεται συνεχώς. Τα Βαλκάνια της προόδου και της ευημερίας, τα Βαλκάνια, που προχωρούν με ασφάλεια και σταθερότητα στον ευρωπαϊκό δρόμο της ανάπτυξης είναι τα Βαλκάνια όπου ο τουρισμός θα είναι ένα όλο και περισσότερο κεντρικός τομέας της οικονομίας της περιοχής. Αυτό που πρέπει να έχει πρωτεραιότητα είναι η προσήλωση των τοπικών παραγόντων και της κοινωνίας των πολιτών στην παροχή άριστης ποιότητας υπηρεσιών, στον μετασχηματισμό της έννοιας της φιλοξενίας σε συγκεκριμένες υπηρεσίες, αλλά και συμπεριφορές που συνδιάζουν τον ανώτατο επαγγελματισμό με τον μέγιστο σεβασμό στον επισκέπτη.

Στην μελέτη αυτή παρουσιάζονται αποτελέσματα, τα οποία προέκυψαν από έρευνα σχετικά με την εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός για τους Έλληνες.

Συμπεραίνονται τα εξής:

Τα 68% από τα άτομα που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο είναι σε ηλικία 15-24 ετών. Όσον αφορά το φύλο τα ποσοστά είναι 59 % γυναίκες και 41 % άνδρες, οι οποίοι στην πλειοψηφία είναι άγαμοι. Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες βρίσκονται ή έχουν τελειώσει ΑΤΕΙ-65 %.

Από τα 70 άτομα 33 % δεν έχουν ταξιδέψει έξω από την Ελλάδα τα τελευταία 3 χρόνια. Πιθανώς αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι για τους περισσότερους Έλληνες ο εσωτερικός τουρισμός είναι προτιμότερη και σαφώς οικονομικότερη επιλογή για διακοπές. Επίσης δεν είναι λίγα τα άτομα, τα οποία επιλέγουν τις λίγες μέρες της άδειάς τους, που τους δίνεται από την δουλειά, για να επιστρέψουν στον τόπο από όπου κατάγονται για να συναντήσουν συγγενείς και φίλους, συνδυάζοντας αυτή την επίσκεψη με τις καλοκαιρινές ή τις χειμερινές διακοπές τους.

67 % από τα άτομα έχουν ταξιδέψει στο εξωτερικό τα τελευταία 3 χρόνια. Είναι αρκετά μεγάλο ποσοστό, που οφείλεται στον χαρακτήρα του Έλληνα, πιο συγκεκριμένα στην τάση του για ταξίδια και διακοπές που έχει, η οποία διευκολύνεται από κάποια παράγοντα όπως η συμμετοχή της Ελλάδας στην

Ευρωπαϊκή Ένωση και οι ευκολίες μετακίνησης μέσα σε χώρες της Ευρώπης και επίσης το οικονομικό επίπεδο του μέσου πολίτη είναι αρκετό για την πραγματοποίηση κάποιου ταξιδιού στο εξωτερικό. Η οικονομική κατάσταση των πολιτών στην Ελλάδα δυστυχώς χειροτερεύει όλο και περισσότερο, όπως αυτό συμβαίνει και με πάρα πολλές άλλες χώρες. Αλλά παρόλο αυτό οι Έλληνες έχουν περισσότερες δυνατότητες για ταξίδια από τους Βούλγαρους για παράδειγμα. Η πλειοψηφία των ατόμων αυτών 65 % έχουν επισκεφτεί χώρες της Ευρώπης από τις οποίες η Ιταλία κατέχει την πρωτιά ακολουθούμενη από την Αγγλία, Κύπρου, Γαλλία. Χώρες με λιγότερες επισκέψεις είναι η Γερμανία, η Ελβετία, η Δανία, η Ρουμανία, η Βουλγαρία, η Σουηδία, η Τσεχία όπως και η Αυστρία.

Στην Αμερική, Ασία, Αφρική και Αυστραλία οι επισκέπτες είναι αρκετά λιγότεροι. Γεγονός που εξηγείται με τις μεγάλες αποστάσεις και το υψηλό κόστος μεταφοράς.

Σχετικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στον τόπο επίσκεψης συμπεραίνονται τα ακόλουθα:

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι ο κάθε τουρίστας συμπεριφέρεται διαφορετικά στον τόπο επίσκεψης. Ωστόσο υπάρχουν κάποιες κατηγορίες συμπεριφορών των τουριστών, δηλαδή τύποι τουριστών ανάλογα με την συμπεριφορά τους στον τόπο επίσκεψης. Η έρευνα έχει εστιάσει συγκεκριμένα σε 3 τύπους τουριστών.

Ένας τύπος τουρίστα είναι ο «Cultural Heritage Type» -αυτός που επισκέπτεται μια χώρα για να δει από κοντά τον τρόπο ζωής των ντόπιων και για να γνωρίσει καινούργια ήθη και έθιμα, επίσης επισκέπτεται ιστορικά μνημεία και μουσεία.

37 % από τους ερωτηθέντες της έρευνας ανήκουν σε αυτή την κατηγορία τουριστών.

Άλλος τύπος τουρίστα είναι ο «Raver Type» του οποίου αρέσει στον τόπο διακοπών να χαλαρώνει την ημέρα στις παραλίες και τα βράδια να διασκεδάζει στα night clubs. Τα άτομα που ανήκουν εδώ είναι 20 %.

Ο «Heliolatrous Type» είναι άλλη κατηγορία τουριστών, οι οποίοι απλά απολαμβάνουν τις ώρες ηρεμίας και ξεκούρασης κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Τέτοιου τύπου τουριστών είναι και τα περισσότερα άτομα που έχουν συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο - 40 %.

Σχετικά με το πόσο σημαντικά θεωρούνται κάποια χαρακτηριστικά της χώρας επίσκεψης τα αποτελέσματα είναι ως εξής:

Η καλή ποιότητα υπηρεσιών θεωρείται το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό μιας χώρας. Δεν είναι τυχαίο ότι σήμερα η ποιότητα υπηρεσιών αποτελείται το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό ανταγωνιστικότητας μεταξύ των τουριστικών προορισμών.

Με μικρή διαφορά ακολουθεί το κόστος ξενοδοχείου, το οποίο παίζει επίσης ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην επιλογή του τόπου διακοπών.

Μετά έρχονται το κόστος ζωής στην χώρα και η ασφάλεια. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά έχουν να κάνουν περισσότερο με το οικονομικό παράγον των επισκεπτών.

Το κόστος μεταφοράς έχει βαθμολογηθεί επίσης ως σημαντικό χαρακτηριστικό.

Σε πολύ πιο χαμηλό επίπεδο βρίσκονται η διαφήμιση και η προώθηση μιας χώρας, όπως και οι αθλητικές και οι πολιτιστικές δραστηριότητες μέσα σε αυτήν. Αυτό δείχνει ότι οι ερωτηθέντες δεν επηρεάζονται από τα ΜΜΕ και την ύπαρξη αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων για την επιλογή του τόπου διακοπών τους.

Στην συνέχεια ακολουθεί η ερώτηση αν έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία. 84 % από τα άτομα έχουν απαντήσει αρνητικά και 16 % θετικά.

Τα άτομα που έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία αναφέρουν όσο θετικές, τόσο και αρνητικές πρώτες εντυπώσεις. Στις θετικές αναγράφονται η ομορφιά του τοπίου, η φιλοξενία, οι ωραίες γυναίκες, οι χαμηλές τιμές, η ανάπτυξη. Στις αρνητικές ανήκουν η έλλειψη σωστής αστυνόμευσης, η οποία προέρχεται από δυσάρεστες εμπειρίες που βιώθηκαν είτε στα σύνορα είτε μέσα στην χώρα. Κάποια από τα άτομα περιγράφουν την Βουλγαρία ως «πρωτόγονη» ή «20 χρόνια πίσω», «ψυχρή». Αυτό οφείλεται στον χαμηλό οικονομικό επίπεδο της χώρας, που έχει να κάνει και με τα πολλά χρόνια κομμουνισμού.

Η ποιότητα υπηρεσιών στην Βουλγαρία θεωρείται από την πλειοψηφία των ατόμων που την έχουν επισκεφτεί ως μέτρια. Το γεγονός ότι η ποιότητα υπηρεσιών δεν

βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο οφείλεται στην έλλειψη αρκετού και εξειδικευμένου στις σύγχρονες απαιτήσεις του τουριστικού προϊόντος προσωπικού.

Το επίπεδο ασφάλειας θεωρείται επίσης μέτριο. Αυτό εξηγείται με τα υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας στην χώρα.

Σε αντίθεση με τα παραπάνω χαρακτηριστικά η φιλοξενία έχει βαθμολογηθεί ως καλή. Εδώ έχουν συμβάλει οι άνθρωποι της Βουλγαρίας, οι οποίοι κατά πλειοψηφία είναι φιλόξενοι ως προς τους ξένους επισκέπτες.

Οι χαμηλές τιμές συνεισφέρουν στην καλή σχέση ποιότητας - τιμής και οι ερωτηθέντες την έχουν βαθμολογήσει ως καλή.

Τα άτομα που έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία αναφέρουν ότι το κόστος ζωής εκεί είναι χαμηλό, κάτι το οποίο είναι γεγονός.

Επίσης οι κλιματολογικές συνθήκες έχουν βαθμολογηθεί από τα περισσότερα άτομα ως καλές.

Στην συνέχεια ακολουθούνται ερωτήσεις για το πώς αυτά τα άτομα επισκέφτηκαν την Βουλγαρία και με τι μέσο.

Οι περισσότεροι ταξίδεψαν με γκρούπ - 31 %, κάποιιοι μεμονωμένα ή με φίλους - από 25 % και οι υπόλοιποι - οικογενειακά, ζευγάρι ή μόνοι.

Τα άτομα που διάλεξαν να ταξιδέψουν οδικώς ανέρχονται σε 55 %, ενώ 45 %-αεροπορικώς.

Από τις θετικές εντυπώσεις που προκάλεσε η επίσκεψη στην Βουλγαρία σημειώνονται η φυσική ομορφιά, οι χαμηλές τιμές, τα καλά ξενοδοχεία, οι όμορφες γυναίκες. Στις αρνητικές ανήκουν η τρομακτική αστυνόμευση, η φτώχεια, οι άδειες πόλεις, ο φόβος κλοπής και το διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα.

Στην ερώτηση αν η Βουλγαρία είναι ελκυστικός τουριστικός προορισμός τα περισσότερα άτομα έχουν απαντήσει με αμφιβολία ότι μάλλον είναι. Σε αυτό πιθανώς έχουν συμβάλει το χαμηλό επίπεδο ποιότητας υπηρεσιών, ασφάλειας και κόστος ζωής της χώρας, όπως και η έλλειψη σωστής αστυνόμευσης.

Παρόλο αυτό 45 % από τα άτομα έχουν δηλώσει ότι θέλουν να ξαναεπισκεφτούν την Βουλγαρία και θα την πρότειναν σε φίλους τους.

Στην συνέχεια εξετάζονται τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις που έχουν δώσει τα άτομα, τα οποία δεν έχουν επισκεφτεί Βουλγαρία.

Οι πρώτες λέξεις που έρχονται στο μυαλό των ατόμων αυτών όταν σκέφτονται τη χώρα Βουλγαρία έχουν να κάνουν με την όμορφη φύση (βουνά, δάση, λουλούδια, χιόνι, Μαύρη θάλασσα) , με τα χιονοδρομικά κέντρα που βρίσκονται σε ένα πολύ καλό επίπεδο όσον αφορά τον τουρισμό. Ως καλές εντυπώσεις σημειώνονται επίσης και οι χαμηλές τιμές, η κοντινή απόσταση από την Ελλάδα, όπως και η συμμετοχή της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αρνητικές εντυπώσεις έχει αφήσει η φτώχεια που επικρατεί , η οποία έχει να κάνει με την ανεργία, γεγονός που έχει προκαλέσει την αύξηση της εγκληματικότητας στην χώρα. Κάποιοι από τους ερωτηθέντες συνδυάζουν την Βουλγαρία με τους μετανάστες που έχουν έρθει στην Ελλάδα αναζητώντας μια καλύτερη ζωή, οι οποίοι ανέρχονται σε περίπου 300 000 άτομα.

Από τις απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις του ερωτηματολογίου, όπου ζητείται από τα άτομα να βαθμολογήσουν κάποια χαρακτηριστικά της Βουλγαρίας έτσι όπως φαντάζονται ότι θα είναι, φαίνεται ότι τα περισσότερα άτομα δεν έχουν ιδέα πώς είναι η κατάσταση στην Βουλγαρία και έχουν σημειώσει ότι δεν γνωρίζουν σε τι επίπεδο βρίσκεται η ποιότητα υπηρεσιών, αν υπάρχει ασφάλεια και πόσο φιλόξενοι είναι οι άνθρωποι. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχουν επισκεφτεί την χώρα, αλλά ούτε έχουν ενημερωθεί είτε από τα ΜΜΕ είτε από γνωστούς για την γειτονική τους χώρα, κάτι που υποδηλώνει έλλειψη ενδιαφέροντος.

Τα άτομα αυτά πιστεύουν όπως ότι το κόστος ζωής της χώρας βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο, αντίθετα με το επίπεδο φιλοξενίας, το οποίο βαθμολογείται ψηλά.

24 άτομα πιστεύουν ότι οι κλιματολογικές συνθήκες είναι καλές, ενώ μόλις με 1 άτομο παραπάνω τις θεωρούν κακές.

Όσον αφορά η σχέση της Βουλγαρίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση σημειώνονται τα εξής συμπεράσματα:

71 % από τους ερωτηθέντες πιστεύουν ότι η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμβάλει στην ανάπτυξη της οικονομικής της κατάστασης, πιθανώς με τις επενδύσεις που θα παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την υλοποίηση διαφόρων προγραμμάτων, όπως και για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της χώρας.

Ακόμα περισσότερα είναι τα άτομα που συμφωνούν με την δήλωση ότι η συμμετοχή της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμβάλει για την ανάπτυξη του τουρισμού και θα καλυτερέψει την εικόνα της χώρας ως τουριστικός προορισμός. Αυτό επίσης έχει να κάνει με την οικονομική υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση .

Οι κακές εντυπώσεις για την Βουλγαρία που έχουν διαμορφώσει τα περισσότερα άτομα προκαλούν ανεπιθυμία να την επισκεφτούν στον κοντινό μέλλον. Αυτό οφείλεται στην έλλειψη πληροφοριών για την Βουλγαρία, οι οποίες θα βοηθήσουν

στην προώθηση της χώρας.

28% από τους ερωτηθέντες απαντάνε με αμφιβολία ότι μάλλον θα την επισκεφτούν, πιθανώς με παρέα φίλων. Το μέσο που προτιμάται είναι το αεροπλάνο, το οποίο είναι σαφώς πιο άνετο και γρήγορο, όμως και πιο ακριβό.

Από τις απαντήσεις όσο και των ατόμων που έχουν επισκεφτεί την Βουλγαρία, τόσο και αυτών που δεν έχουν πάει, συμπεραίνουμε ότι για να γίνει η εικόνα της Βουλγαρίας ως τουριστικός προορισμός καλύτερη, θα χρειαστεί να αλλάξει η στρατηγική της χώρας. Πιο συγκεκριμένα:

- Να γίνει πρωταγωνιστικός ο ρόλος του τουρισμού στον συνολικό σχεδιασμό της οικονομικής πολιτικής και να σχεδιαστεί η προσέλκυση νέων επενδύσεων. Δεδομένου ότι ο τουρισμός δεν είναι ένας τομέας που λειτουργεί μόνος του, είναι επιτακτική η ανάγκη σχεδιασμού και επεμβάσεων για τη διασύνδεσή του με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας.

- Να γίνουν αλλαγές στο νέο διοικητικό σχεδιασμό της χώρας (περιφέρειες, νομαρχίες και Τοπική Αυτοδιοίκηση) ώστε να συμμετέχουν ουσιαστικά και με διακριτούς ρόλους σε αυτή.

- Να δοθεί προτεραιότητα στη σύνδεση του τουρισμού με το περιβάλλον και βελτιστοποίηση της σχέσης αυτής με κριτήρια αειφορίας μέσω του χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό.
- Να υποβληθούν συγκεκριμένες και υλοποιήσιμες προτάσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τόσο σε επίπεδο προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων, όσο και σε επίπεδο προσέλκυσης διεθνούς και εγχώριας ζήτησης.

4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με κατά 7% αύξηση του αριθμού των ξένων τουριστών υποδέχτηκε η Βουλγαρία την 27η Σεπτεμβρίου του 2007, τη Διεθνή ημέρα του τουρισμού. Σύμφωνα με την Κρατική Υπηρεσία Τουρισμού, από τα 4 εκατομμύρια τουρίστες που επισκέφθηκαν τη χώρα, το 30% περίπου προέρχονταν από τις χώρες της ΕΕ.

Για να πολλαπλασιαστεί αυτός ο αριθμός η Βουλγαρία θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερο βάρος στη διαφήμιση όχι τόσο των καλοκαιρινών και χειμερινών παραθεριστικών κέντρων, αλλά στον πολιτιστικό, ιστορικό, αγροτικό και οικολογικό τουρισμό. Ο λόγος είναι ότι οι τουρίστες δεν αναζητούν μόνο τις παραλίες ή τα χιονοδρομικά κέντρα, αλλά θέλουν να γνωρίσουν αυτά ακριβώς τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την κάθε χώρα. Δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο γι' αυτούς από τις διακοπές σε παραδοσιακούς οικισμούς, τις περιοδείες στα μοναστήρια, τους βοτανικούς κήπους και τα εθνογραφικά κέντρα.

Η Βουλγαρία είναι μια χώρα την οποία οι περισσότεροι τουρίστες δεν γνωρίζουν αρκετά καλά. Ακόμα και στα ξενοδοχεία η αντιμετώπιση του τουρίστα δεν είναι σε πελατειακό, αλλά περισσότερο σε προσωπικό επίπεδο, πράγμα που βοηθά στην έλξη των τουριστών.

Οι τουριστικοί προορισμοί είναι θέμα μόδας στη σημερινή εποχή. Το κακό είναι, ότι η Βουλγαρία δεν είναι της μόδας, αν και έχει όλα τα προσόντα να μπει στην κατηγορία αυτή. Αυτό είναι κάτι που αλλάζει σχετικά εύκολα, αν φυσικά γίνει η κατάλληλη διαφημιστική εκστρατεία. Πρέπει να γίνουν προτάσεις για κάτι νέο, το οποίο θα προσφέρει η χώρα σαν τουριστικό προορισμό, κάτι το οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται στις συνηθισμένες προσφορές των τουριστικών γραφείων. Στη Βουλγαρία ο κάθε επισκέπτης μπορεί να βρει κάτι για τον εαυτό του. Για να επιβληθεί η χώρα σαν "ελίτ" τουριστικός προορισμός, θα πρέπει να διατηρήσει το πνεύμα της και όλα όσα την κάνουν να ξεχωρίζει από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Ένα από τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα είναι ότι η κατασκευή έργων υποδομής δεν είναι σε θέση να ακολουθήσει την κατασκευή ξενοδοχείων. Ιδιωτικές επιχειρήσεις επενδύουν εκατομμύρια σε συγκροτήματα, μπαρ και καταστήματα. Τα δίκτυα συγκοινωνιών και επικοινωνιών, το δίκτυο παροχής νερού ή οι μονάδες καθαρισμού αποβλήτων όμως παραμένουν τα ίδια χωρίς ουσιαστικές αλλαγές.

Οι επικριτές της τουριστικής ανάπτυξης στη Βουλγαρία στηλιτεύουν την έλλειψη καλά εκπαιδευμένου προσωπικού, που είναι σε θέση να προσφέρει τις υπηρεσίες που ζητά ο επισκέπτης. Το πρόβλημα ωστόσο δεν βρίσκεται στον περιορισμένο αριθμό θέσεων εκπαίδευσης σε δημόσιες και ιδιωτικές σχολές. Στο τουρισμό καταβάλλονται

οι χαμηλότεροι κατά μέσο όρο μισθοί στη Βουλγαρία. Είναι εντελώς παράλογο, αν αναλογιστούμε ότι περίπου το 14% του ΑΕΠ προέρχεται από τον τουρισμό. Πρόκειται για έσοδα ύψους 2 δις ευρώ ετησίως που καλύπτουν το μισό έλλειμμα του προϋπολογισμού.

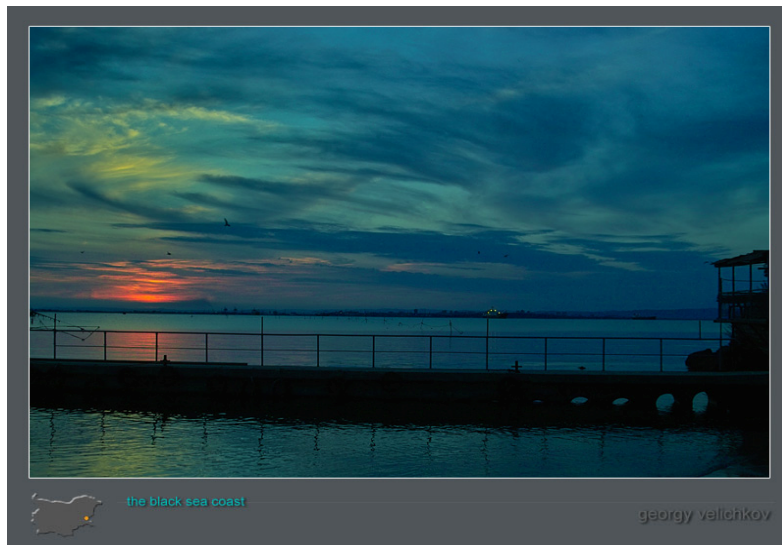
Οι αρμόδιες αρχές στη Βουλγαρία γνωρίζουν πολύ καλά ότι για να αναπτυχθεί ο ποιοτικός τουρισμός και για να αυξηθούν τα έσοδα από τον τουρισμό απαιτούνται συντονισμένες και μακρόχρονες προσπάθειες. Χρειάζεται μια νέα στρατηγική. Το κράτος δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στον μαζικό τουρισμό στη Μαύρη θάλασσα. Χρειάζεται να προωθηθεί ένα διαφορετικό τουρισμό στη χώρα που να μην προσελκύει επισκέπτες μόνο κατά του καλοκαιρινούς μήνες, αλλά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Πρέπει να διαφημίζονται συνεπώς τα ιαματικά νερά στην χώρα και τις ειδικές μονάδες για λουτρά ή μασάζ, όπως και τα πολιτιστικά μνημεία προβάλλοντας το πολύπλευρο πολιτιστικό παρελθόν της Βουλγαρίας.

Η λουτροθεραπεία στην Βουλγαρία χρονολογείται από χιλιετίες. Λίγες είναι οι χώρες του κόσμου που διαθέτουν σύγχρονα κέντρα λουτροθεραπείας σε χώρους όπου υπήρχαν πριν χιλιάδες χρόνια. Τέτοια είναι η περίπτωση του Χισάρια και του Κιουστέντιλ, τα SPA κέντρα των οποίων έχουν χτιστεί στον τόπο λουτρών που υπήρχαν ακόμη κατά την ρωμαϊκή εποχή. Εκτός αυτού προσφέρονται και μερικές πρωτότυπες θεραπείες με ιαματική λάσπη, με διάφορα θεραπευτικά φυτά και με μασάζ που είναι χαρακτηριστικά μόνο για τη Βουλγαρία και προσελκύουν πολλούς τουρίστες.

Η αρωμαθεραπεία, οι τονωτικές διαδικασίες με μέλι, η θαλασσοθεραπεία κ.α. προσελκύουν όλο και περισσότερους τουρίστες στα βουλγαρικά SPA κέντρα. Τα προγράμματα αποκατάστασης συνοδεύονται από αθλητισμό, ηλιόλουτρα και βόλτες στη διατηρημένη βουλγαρική φύση. Πάνω από 150 χιλ. άτομα χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες στη Βουλγαρία κάθε χρόνο. Ο SPA και Wellness τουρισμός στη χώρα όμως έχει τεράστιο δυναμικό, το οποίο ακόμη δεν αξιοποιείται πλήρως. Η Βουλγαρία διαθέτει πάνω από 800 μεταλλικές πηγές, από τις οποίες μόλις το 5% χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της λουτροθεραπείας και του SPA τουρισμού.

Ο τουρισμός πρέπει να αποτελέσει, λοιπόν, για την Βουλγαρία στρατηγικό στόχο ανάπτυξης. Πρέπει να γίνει η βαριά βιομηχανία, η αιχμή του δόρατος της οικονομικής

και κοινωνικής δραστηριότητας της χώρας και ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο όλων των Βουλγάρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

National Statistical Institute of Bulgaria,(2004),”*Bulgaria in figures 2004/2005*”.NI Plus Co.

Ministry of Labour and Social Policy of Bulgaria,(2006),”*Bulgaria-a reliable partner to the EU*”.

Ηλίας Φλέγκας,(2005),”*Βουλγαρία.Επενδυτικός και Επιχειρηματικός Οδηγός 2005-2006*”.

Ομιλία της υπουργού τουριστικής ανάπτυξης στο *Ελληνοβουλγαρικό επιμελητήριο 4 Μαΐου 2007*.

H.R.Seddighi & A.L.theocharous,(2002),”*A model of tourism destination choice:a theoretical and empirical analysis*”,*Tourism Management* 23(www.elsevier.com).

Neil Carr,(2002),*University of Queensland,Australia*,”*The tourism-leisure behavioural continuum*”,*Annals of tourism research*.

Eugenia Wickens,(2002),*Buckinghamshire Chilterns University College UK*,”*The scared and the profane,a tourist typology*”,*Annals of tourism research*.

Kara Wolfe,(2004),”*Image assessment for a destination with limited comparative advantages*”,*Tourism management* 25.

Javier Sanchez,(2001), *"Tourism image,evaluation variables and after purchase behaviour:inter-relationship"*,*Tourism management* 22.

Alain Decrop & Dirk Snelders,(2005),*"A grounded typology of vacation decision-making"*,*Tourism management* 26.

Καραγιάννης Σ.,(2001-2002) Σημειώσεις,ΤΕΙ Κρήτης

www.agora.mfa.gr

www.bulgariatravel.org

www.bulgariantourism.com

www.buldir.com

www.destinationbulgaria.bg

www.eu.wikipedia.org

www.europa.eu

www.forthnet.gr

www.google.com

www.lonelyplanet.com

www.pathfinder.gr

www.petralia.gr

www.traveldailynews.gr

www.traveltimes.gr